

DRAUGAS

PERIODICALS
June 26,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS – WEDNESDAY, BIRŽELIO – JUNE 27, 2001

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 06/26/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET
WWW.DRAUGAS.ORG
Nr. 124
Kaina 50 c.

Prezidentas svarsto įvairias kandidatūras į premjerus

Vilnius, birželio 26 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus svarsto įvairias kandidatūras į premjerus, siekdamas, kad naujoji vyriausybė nebūtų „vienadienė“. Taip po V. Adamkaus susitikimo su Seimo Liberalų, Konservatorių ir Jungtinės Centro sąjungos, Modernių krikščionių demokratų sąjungos bei Lietuvos lenkų rinkimų akcijos frakcijų seniūnais antradienį sakė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė.

„Prezidentas ieško galimybių, kad vyriausybė nebūtų vienadienė. Prezidentui nereikia vienos dienos ar vienos nakties premjero, todėl pokalbyje su frakcijų vadovais buvo svarstomos įvairios kandidatūros — nuo Algirdo Brazausko iki Andriaus Kubilius, įskaitant ir Eugenijaus Gentvilą“, kalbėjo atstovė spaudai.

Prezidentui kol kas oficialiai yra pasiūlyta teikti Seimui socialdemokratų vadovo, 68 metų A. Brazausko kandidatūrą, kurią be socialdemokratų remia ir socialliberalai.

Socialdemokratai turi 48, socialliberalai — 29 vietas Seime. Iš viso Seime yra 141 narys.

Pagal Konstituciją prezidentas kandidatą į premjerus Seimui turi pateikti per 15 dienų

Liberalai į premjerus siūlo Eugenijų Gentvilą

Vilnius, birželio 26 d. (BNS) — Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) valdyba ir frakcija Seime pritarė partijos pirmininko, buvusio premjero Rolando Pakso siūlymui teikti liberalų vicepirmininko Eugenijaus Gentvilą, dabar laikinai einančio premjero pareigas, kandidatūrą į ministrus pirmininkus.

Toks sprendimas priimtas bendrame LLS valdybos ir frakcijos posėdyje antradienį. Posėdyje buvo sudaryta darbo grupė, kuri turėtų su įvairiomis Seimo frakcijomis pradėti konkrečias konsultacijas. Jai vadovauja Seimo pirmininko pavaduotojas, liberalas Gintaras Steponavičius.

Prieš posėdį surengtoje spaudos konferencijoje liberalų vadas R. Pakas sakė, kad „liberalai, kaip jauni, aktyvūs, turėtų imti iniciatyvą į savo rankas“.

Jis sakė abejojęs, ar socialdemokratams ir socialliberalams pavyks sudaryti pastovią daugumą. „Sekdamas spaudą

ir pranešimus, matau, kad ne visi socialdemokratams ir socialliberalai patenkinti šiais susitarimais ir jų derybomis. Tai man duoda pagrindo galvoti, kad tai nebus stabili dauguma“, sakė jis.

Paklaustas, kodėl neteikė E. Gentvilą kandidatūros prieš išsiskiriant su buvusiu Naujosios politikos koalicijos bendrininke Naująja sąjunga, R. Pakas atsakė, jog šie atmetė liberalų siūlymus dėl tolimesnio bendro darbo pagrindu, atsakomybės pasidalinimo, vyriausybės programos tęstinumo ir kitų.

„Liberalai neturi amžino premjero Rolando Pakso, liberalai turi daug iniciatyvių žmonių. Jeigu yra galimybė suformuoti vykdomąją valdžią, tą reikėtų daryti“, sakė LLS pirmininkas.

41 metų E. Gentvilas televizijos laidoje pirmadienį pareiškė, kad nedirbtų vyriausybėje, kurią sudarytų socialliberalai su socialdemokratais.

„Antradienio vakarą Lietuvos socialdemokratų partijos taryboje pritarė savitą galį NS ir LSDP atstovų pasirašytam pareiškimui dėl pagrindinių bendro darbo tikslų. Šiame pareiškime Lietuvos visuomenei aiškinama, dėl ko kiek tikslų buvo pradėtas socialdemokratų ir socialliberalų bendradarbiavimas, prie kurio siūloma prisijungti ir kitoms politinėms jėgoms. Pareiškimo autoriai teigia, jog gautuoms užsienio politikos testiniam, sieks integracijos į Europos Sąjungą (ES), NATO ir gerų kaimyninių santykių. Pareiškimo autoriai skelbia, jog sieks sudaryti palankias sąlygas užsienio investuotojams, tačiau kitame punkte teigia, jog taip pat sieks išsaugoti „valstybės įtaką strateginių ūkio objektų valdy-“

Dalai Lama Kauno M. Žilinsko galerijoje laimina tibetiečių vienuolių supiltą smelio mandalą — visatos ir žmogaus dvasios simbolių būdyme. Vėliau vienuoliai savo kūrinių išpyle į Nemuną.

Tibeto dvasinis vadovas

Dalai Lama keliauja po Lietuvą

Vilnius, birželio 26 d. (BNS) — Vadinamosios „Užupio respublikos“ garbės piliečiu paskelbtas Tibeto dvasinis vadovas Dalai Lama palinkėjo, kad šios Vilniaus senamiesčio dalies būsimos simbolio — Užupio angelo — rago garsas „pasiektų visą pasaulį“.

Antradienį Vilniaus Rotušėje su Dalai Lama susitikimo Vilniaus meras Artūras Zuokas, kuris sakė, jog Lietuvos sostinė jau gerą pavyzdį, kaip gali draugiškai sugyventi įvairios tautos ir religijos.

Dalai Lama, priminęs, kad tai jau antras jo vizitas Lietuvoje, sakė esąs laimingas, kad per paskutiniuosius 10 metų žmonės sugebėjo tinkamai pasinaudoti savo laisve. Svečio teigimu, žmonija, keletą amžių eksperimentavusi, išbandė totalitarizmą ir prievartą, tačiau išsistikino, kad šiais keliais niekas nepasiekiamas.

„Užupio respublikos“ pavadinimą šiai Vilniaus senamiesčio daliai davė joje įsikūrusi nemaža menininkų bendruomenė. Užupyje gyvena ir nekilnojamąjį turtą valdo Vilniaus meras A. Zuokas. Nesitrukus Užupį turėtų papuošti Angelo skulptūra.

Tibeto gyventojų vardu padėkojęs Lietuvai, kad ši rūpinasi jų laisve, Dalai Lama pasirašė Rotušės Svečių knygoje.

Antradienį Tibeto dvasinis vadovas lankėsi Kaune. Miesto Rotušėje jį sutiko Kauno tarybos sekretorius Gediminas linksmybių, prasidėjusių dar birželio 9 d. Kaune vykusios baikerių šventės metu. Maždaug dešimtmetį V. Štusauskas visiška neįvairio alkoholio, tačiau praėjusių metų pavasarį išrinktas Kauno meru, vel pradėjo lankytis pasilinksminimo vietose.

Pasak dienraščio, prieš dvi savaites parlamentaras parašė Vilniaus universiteto Santariškių klinikoje, bet praėjusios savaitės pradžioje nuo Seimo nario vėl sklido alkoholio kvapas, kurį juto net Seimo posėdžių salėje sėdėję jo kolegos.

Birželio 15 d. V. Štusauskas sukėlė skandalą televizijos laidoje pareiškęs, kad tvarką Seime galima įvesti tik pasisvaistčius automatu „Kalašnikov“. Jis teigė galįs tapti vienu tokio renginio dalyviu ir gyrisi turimų ginklų arsenale. Šiais Seimo nario pareiškimais susidomėjo teisėsaugos institucijos, o Seimo Etikos ir procedūrų komisija užsiminė apie galimybę pradėti V. Štusauską atšaukimo procedūrą.

V. Štusauskas paspruko nuo medikų globos

Vilnius, birželio 26 d. (BNS) — Lietuvos laisvės sąjungos vadovas, Seimo narys Vytautas Štusauskas nepasirašė Kauno III klinikinės ligoninės medikų įtikinėjimams dar savaitę praleisti ligoninės palatoje ir išvyko namo.

Skubios medikų pagalbos dėl padidėjusio kraujospūdžio ir širdies veiklos sutrikimų 56 metų parlamentarui prireikė vėl birželio 20-osios vakarą. Jis buvo gydomas reanimacijos skyriuje. Antradienį „Lietuvos rytas“ rašo, kad savaitgalį politiką sveikatos būklė pagerėjo, todėl gydytojai pirmadienį ketino V. Štusauską perkelti į kardiologijos skyrių ir jam rekomendavo dar savaitę gydytis. Šis pasiūlymas seimūnui netiko.

Nors skandalingas politikas pastaruoju metu dažnai atsidurdavo ligoninėje, ši kartą jo sveikatos būklė medikams sukėlė nerimą. Ir pats V. Štusauskas skundėsi labai prasta savijauta. Jo kraujospūdis galvota padidėti dėl kelias savaites užsitęsusių

maž tokio rango svečiui. Buvo priekaištaujama, kad meras be reikalo bijo sugadinti santykius su giminytės sūnėnėmis pasirašiusiu Kinijos miestu Šiamen.

Tačiau Dalai Lama pasitiko Tarybos sekretorius G. Jankus teigė, kad aukščiausio Kauno pareigūnų nedalyvavimas sutikime visai nežaidžia svečio. „Toks žmogus nekreipia dėmesio į žemiškas smulkmenas, jam nesvarbu titulai ir kokio rango asmenys jį pasitiks, kitaip jis nebūtų dvasinis lyderis. Daug svarbesnis yra miestiečių dėmesys ir bendra miesto atmosfera“, sakė G. Jankus.

Iš Rotušės Dalai Lama nuvyko į M. Žilinsko meno galeriją palaiminti keturių tibetiečių vienuolių savaitę kurtą smelio mandalą — visatos ir žmogaus dvasios simbolių būdyme. Ten jį pasitiko minia kauniečių, o į galerijos vidų buvo sunku prasibrauti net ir turint kvietimą.

Tremtyje Indijoje veikianti Dalai Lama vadovaujama Tibeto vyriausybė siekia savo valstybės autonomijos, kurią pradėjo po II pasaulinio karo, Kinijai paskelbus Tibetą savo neatskiriama dalimi ir pasiskyrus savo administraciją.

Kinija tradiciškai protestuoja prieš Dalai Lama susitikimus su užsienio valstybių vadovais, laikydama tai kišimusi į Kinijos vidaus reikalus.

Seimo socialdemokratų vadas kaltina „Williams“ korupciją

Vilnius, birželio 26 d. (BNS) — Socialdemokratinės koalicijos frakcijos Seime seniūnas Vytenis Andriukaitis antradienį viešai apkaltino JAV bendrovę „Williams International“ korupcija ir pareiškė prieš šią bendrovę „kovosias iki galo“, pranešė prezidentūra. Tai V. Andriukaitis taip pat pareiškė, kad „Williams“ ir Rusijos verslo „Jukos“ sutartis dėl naftos tiekimo „Mažeikių naftos“ yra nenaudinga Lietuvai, todėl prieš „Williams“ jis „kovosias iki galo“.

V. Andriukaitis atsisakė išsamiau komentuoti savo žodžius prezidentūroje apie „Williams“, bet nuo jų neat-sirbojo. „Galbūt įsiskaitę diaskusioje katzk ir sakiau“, sakė V. Andriukaitis.

Lietuvos vyriausybė, vadovaujama laikinojo premjero liberalo Eugenijaus Gentvilą, pirmadienį patvirtino „Williams“ ir „Jukos“ sutartį, kurią pritarė ir prezidentas Valdas Adamkus, ir Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, ir JAV administracija.

E. Gentvilui pranešus apie socialdemokratų vadovo A. Brazausko siūlymą prieš pat vyriausybės posėdį nepatvirtinti šios sutarties, buvo paskelbta prezidento V. Adamkaus nuostata, kad jis tokį spaudimą laikys „antivalstybiniu“.

„Naujosios sąjungos (socialliberalų) frakcijos informacinio centro vadovas Vytautas Kvietkauskas antradienį viešai suabejojo, ar socialdemokrato Vytenio Andriukaitio mestas kaltinimas korupcija JAV bendrovei „Williams International“ atitinka sveiką protą. „Turint galvoje vakar paskelbtą JAV prezidento George Bush laišką, kuriame sveikinamas „Williams“ ir „Jukos“ susitarimas, tokie pareiški-

Tėvynėje pasižvalgius

* Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) sveikina pirmadienį vyriausybės patvirtintą JAV bendrovės „Williams International“ ir Rusijos bendrovės „Jukos“ ilgalaikį bendradarbiavimo susitarimą dėl žaliavos tiekimo „Mažeikių naftos“ bendrovei bei jos valdymo. Pareiškime reiškiamas nuostaba dėl socialdemokratų vadovo, buvusio prezidento Algirdo Brazausko veiksmų „meginant sustabdyti šį svarbų šalies ūkiui sprendimą“.

„Toks galimo socialdemokratų kandidato į premjerus požiūris kelia abejonių dėl ketinamų naujai formuoti vyriausybės pasiryžimo tęsti būtinas Lietuvos žmonėms reformas“, teigiama liberalų pareiškime.

* Akcinės bendrovės „Kauno popieriaus fabrikas“ darbininkai birželio 21 d. paskelbė streiką. 5 mėnesius atlyginimų negaunantys žmonės sakė, kad nebūtinai už ką gyventi, grasino gamyklos direktoriui. Iškilio grėsmė Izraelio verslininko Michailo Mamlinio investicijoms: likus kelioms dienoms iki streiko, jis nusipirko 40 proc. gamyklos akcijų. Į keblią situaciją patekęs M. Mamlinas tapo derybų su darbininkais organizatoriumi. Pirmadienį atstaudindus fabriko generaliniam direktoriui Rimvydai Daugėlai, darbininkai sutiko streiką laikinai nutraukti. (KD, ELTA)

* Vyriausybė beveik neturi galimybių parduoti „Lietuvos dujų“ už gerą kainą. Nebent galimam pirkėjui atiduotų puselktui. Jeigu vyriausybė vis dėlto iš „Lietuvos dujų“ pirkėjų pasistengs gauti kuo daugiau pinigų, šie padidins dujų kainą vartotojams. (L2, ELTA)

* Lietuvos diplomatai nedalyvaus Baltarusijos valstybinės šventės proga rengiamame karinėje parade, kuriam vadovaus teisingumo Lietuvoje vengiantis 1991 metų sausio pūstas Vladimir Uschoptikas. Kaip sakė Lietuvos ambasadorius Baltarusijoje Jonas Paslauskas, jis „dėl suprantamų priežasčių nedalyvaus“ liepos 3 dieną Minske Respublikos dienos proga rengiamame kariniame parade.

* Prokurorai pagaliau prabilo — pirmadienį Vilniaus apygardos prokuratūra pagaliau oficialiai įvardijo sumintuosius dviejų merginų, bandžiusių grįžti iš Vilniaus, ir namus pakeleivų automobiliu ir nužudęjų Trakų rajono apylinkėse, byloje. Patvirtinta, jog tai — 58 metų Grigė, kuri gyventojas Kazys Jonaitis, jo žmona Galina Jonaitienė bei jos sūnus iš pirmosios santuokos Sergejus Bzevoskis. Pastarasis vakar iš suėmimo paleistas, nepateikęs jam jokio kaltinimo. (KD, L2, LA, ELTA)

* „Pakelės manikias — chrestomatinis serijinis žudikas“, skelbia „Respublika“. Merginas kelyje Vilnius-Kaunas žudęs vyras prieš 15 metų teistas kaip pirmas samdomas žmogžudys. Pamažu aiškėja kraupios merginų dingimo kelyje Vilnius-Kaunas aplinkybės. Tirdami manikias bylą, teisėsaugos pareigūnai, norėdami suprasti jo psichiką, konsultavosi ir su psichiatrais, tarp jų — ir Lietuvoje viešintiais amerikiečiais. (R, ELTA)

Sutrupinimai: K — „Klaipėda“, KD — „Kauno diena“, LA — „Lietuvos aidas“, LR — „Lietuvos rytas“, L2 — „Lietuvos žinios“, R — „Respublika“.

Naudotai Lietuvių grįžimo į tėvynę centro medžiaga.

KALENDORIUS

Birželio 27 d.: Šv. Kirilas Aleksandrietis; Ema, Gediminas, Norgaile, Samsonas, Vladas, Vladislavas.
Birželio 28 d.: Šv. Irenėja; Gaudrė, Leonas, Reda, Tulantas, Tuledas.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

Jubiliejinio laužo kibirkštims kylant...

Sveikiname Los Angeles „Palangos“ ir „Kalniškių“ tuntas JAV Ramiojo vandenyno rajono stovykloje „Rambyne“ pažymintys savo veiklos 50 metų jubiliejų.

Linkime smagios ir prasmingos stovyklos.

Skautiškoji dvasia Ramiojo vandenyno pakraštyje tegyvuoją jaunimo širdyse ir lietuviškoji daina „Rambyne“ teskamba dar bent kitą 50 metų.

Dirbkite ir būdėkite!

Danutė Bindokienė
„Draugo“ vyr. redaktorė
j.v.s. Irena Regienė
„Skautybės kelio“ redaktorė

PAŠNEKESYS SU ČIKAGOS SKAUTŲ IR SKAUČIŲ STOVYKLOS VIRŠININKU

PAŠNEKESYS SU SKAUTŲ STOVYKLOS VIRŠININKU

Čikagos ir apylinkių skautai ir skautės jau daug dešimtmečių stovyklauja Rako stovyklavietėje Custer, Michigan. Šioms stovykloms vadovauja stovyklavietės patyrę vadovai ir vadovės savo asmeniškas atostogas dažnai paaugoką, kad po žiemos skautavimo uždaroje patalpose ir po pavasario iškylų galėtų išvesti skautus į vasaros stovyklų gamtoje, toli nuo miesto triukšmo ir įdomių pramogų nežadancios aplinkos. Šios vasaros stovyklai Rake vadovaus skautininkas Edis Leipus, toli nuo tėvynės Lietuvos užaugęs jaunosios kartos vadovas.

Skautininkas Edis Leipus, iš profesijos verslo administratorius, vadovauja ne vien skautų vienetais, bet ir LSS Skautų Brolijos vadijoje yra Skautų skyriaus vedėjo pareigose. Yra entuziastingas ir patyręs stovyklavietės. Esame tikri, kad stovykla bus vadovaujama gero organizatoriaus ir energingo vadovo.

Norėdami skautų tėvus ir lietuvišką visuomenę supažindinti su šiuo jaunimo vadovu pateikėm jam keletą klausimų.

— Mielas broli, esate ne Čikagos skautiškoji vieneto auklėtinis. Kur augote ir kur pradėjote skautavimą?

— Tėvams atvykus į Kanadą, gyvenome Montreale mieste. Čia praleidau jaunystės metus ir buvau išjungęs į tame mieste veikiančių skautų vienetus. Tėvams išvykus į Čikagą, dėl susidėjusių aplinkybių, anksčiau neturėjau galimybių dalyvauti Čikagos lietuviškoje skautų veikloje.

— Jaunystėje lankėte mokyklą ir ruošėte gyvenimui. Ar teko lankyti liuanistines ir kurias kitas aukštesnes mokyklas?

— Lankiau Kristijono Donelaičio liuanistinę mokyklą Marquette Parke. Baigiau vietinę pradžios mokyklą ir gimnaziją. Po to Illinois universitete Čikagoje studijavau biologijos mokslus. Šias studijas užbaigęs tame pačiame universitete tęsiau mokslą ir išgijau verslo administravimo magistro laipsnį.

— Kada išjungėte į Čikagos ir apylinkių lietuvišką skautų veiklą?

— Skautiškoje veikloje dalyvauju jau daugiau negu dešimt metų. Teko būti įvairiose pareigose. Kurį laiką va-

s. Edis Leipus, Vienių težių? Čikagos skautų ir skautiškų stovyklų viršininkas.

dovavau jaunesniems skautams, paskui skautų vienetai.

— Ar teko dalyvauti Čikagos ir apylinkių skautų ruošiamose stovyklose ir kokiose pareigose teko vadovauti?

— Mėgstu stovyklauti, todėl teko būti jaunesniųjų skautų bei skautų pastovyklų viršininku. 1998-ųjų metų Jubiliejinėje stovykloje buvau skautų pastovyklės vadovu.

— Šiais metais sutikote būti bendros trijų Čikagos skautiškojų tuntų stovyklų viršininku. Stovyklą pavadinate „Vienybė težių“. Kodėl toks pavadinimas? Gal jaučiate kokią nesklandumą?

— Sugyvenimas skautų stovyklų vadovų tarpe būna puikias. Gyvename pradžioje 21-ame amžiaus, kuris skautams, vadovams ir aplamai jaunimui atneša naujų rūpesčių ir minčių. Stengiantis nuolat išvairius modernaus gyvenimo keliamus rūpesčius, teks visiems bendrai dirbti.

Tai bus galima įgyvendinti tik kartu ir sutartinai dirbant. Tai bus galima pasiekti tik kai visų mintys susilies bendrame darbe, nes tik vienybėje yra galybė, o galybėje glūdi stiprybė. Lietuvių Skautų sąjunga su savo šokiu — „Dievui, Tėvynei, Artimui“ turės suburti daug jaunimo ne tik išėjimoje, bet ir tėvynėje Lietuvoje.

— Stovyklos, o ypač tokios gausios, pareigos yra sunkios ir labai atsakingos. Kurie vadovai jums šiose pareigose talkins?

— Mano pavaduotoja bus ps. Loreta Jucienė. Ji palaikys ryšius su sesių pastovyklėmis. Stovyklos administraciją tvarkys s. Jūratė Vallee, daugiametė stovyklų vadovė. Komendantų pareigose bus jaunijanti — Justinas Andriusis, Kristi-

Ramiojo vandenyno rajono „Rambyno“ stovyklavietėje tariaisi Los Angeles lietuvių skautijos vadovai. Iš k. k. Lešys, Mažeikienė, Dabšys ir Vilkas.

KAS VADOVAUS VIENETŲ PASTOVYKLĖMS

Čikagos skautų ir skautiškų stovyklų Rako stovyklavietėje vyks š.m. liepos 7-18 d. stovyklavietėje keturiuose pastovyklėse.

„Aušros Vartų“, „Kernavės“ skautiškų tuntų stovyklavietėse „Kernavės“ tunto rajone; „Lituanicos“ tuntas — „Lituanicos“ tunto rajone; „Nerijos“ tunto jūros skautės — savo rajone ir jaunųjų šeimų stovyklavietėje „Aušros Vartų“ tunto rajone.

Visos stovyklos viršininkas — s. Edis Leipus turi sudaręs planą, vadovauja stovyklavietės administracijai ir visus stovyklavietės reikalus. Kiekviena pastovyklė tvarkysis atskirai, pagal savo programą, koordinuodama ją su bendra, visą stovyklą apjungiančia programa.

Jaunųjų šeimų stovyklai vadovaus ps. Laima Baceviciene ir Onutė Savickienė.

Jūros skautų pastovyklės viršininkas Robertas Jokubauskas; jūrų jaunųjų vadovs — Justinas Jonušas; bebrų vadovs Jonas Savickas ir Raimundas Novak.

Jūros skautiškų pasto-

vyklės viršininkė — jps. Dalia Vitkienė; osto komendantė Vilija Kienė; jūrų skautiškų vadovė jps. Laura Lapinskienė; jūrų jaunųjų vadovė Aldona Weir; udryčių vadovė Alda Brakauskienė ir Rima Jokubauskienė.

„Lituanicos“ tunto vilkių vadovai Henrikas Varneckas ir Darius Siliūnas. Skautų vadovai — Aldis Lubinskas, Romas Senkevicius ir Ričardas Končius. Prityrusių skautų vadovs s. fil. Donatas Ramanauskas.

Maitinamasi bus bendroje valgykloje „Lituanicos“ tunto „Kaziuko menėje“, vadovaujamoje s. Gražuolio Matučio. Ais-ku, atskiri vienetai įvairiais atvejais gaminsis sau maistą lauko virtuvėse.

Skautiškų pastovyklės viršininkė s. fil. Renata Borucki; paukščių vadovės — Audra Lintakienė, Violeta Strikienė ir Daina Siliūnienė. Skautiškų vadovės — Tina Buntinaitė ir Eglė Garsienė. Prityrusių skautiškų vadovė Rasa Ramanauskienė. Vyresniųjų skautiškų būrelio vadovė s. Dalia Tra-

Los Angeles „Palangos“ skautiškų tunto paukščių Daina, Liana ir Rūta Bandziulytės pasirodysios vykti jubiliejinę Ramiojo vandenyno rajono stovyklą. Su jomis - moteris v.s. Elena Bandziulienė, viena iš pirmųjų skautiškų Los Angeles, senelis Ignas Bandziulis ir dešinėje tėvelis, skautas vytytis Vytautas Bandziulis.

tautinius šokus, prisimintų ratelius, arčiau vieni su kitais susipažintų ir susidraugautų.

— Iš pasikalbėjimo aiškėja, kad turėsite pilnas rankas vadovaudamas šiai stovyklai. Linkime gero ir saugaus stovyklavimo ir Dievo palaimos darbe, džiaugsmo ir rūpesčiuose.

Brolis A. Pauzuolis

SKAUTŲ STOVYKLOS

Birželio 16-23 d. — Detroito skautų ir skautiškų stovykla Dainavoje.

Birželio 27-liepos 8 d. — Ramiojo vandenyno rajono skautų ir skautiškų vasaros stovykla „Rambyno“ stovyklavietėje, Big Bear, CA.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvatinam už prenumeratą nesuinteresuoti. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 men.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
(U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliaru paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliaru paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Dr. Hymas Novickis

CHIROPRACTIC PHYSICIAN

Manuale fizioterapija, akupunktūra,

galvos skausmų (ir migrenos),

sportinių traumų specialistas

6645W. Stanley Ave., Berwyn, IL

60402, tel. 708-484-1111.

Valandos kasdien, savaitgaliais

susitarus. Kalbame lietuviškai.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už

prieinamą kainą. Pacientai priimami

absoliučiai punktualiai. Susitarimui

kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Tel. 708-422-8260

ŠVIEŽIŲ BULVIŲ VAGOJE

BRONTUS NAINYS

Aštuntą valandą valgėme pusryčius. Raugintas pienas ir šviežios bulvės, didžiai vaišinga šeiminkė. Pakso likimo diena, palingavo galvą šeiminkas. Antrą valandą po pietų premjeras pranešė apie vyriausybės atsistatydinimą. Taigi savo likimą Naujosios politikos statytojas numatė tiksliai. Išsilaikysiu iki šviežių bulvių, skelbė jis metų pradžioje, kai opozicija Rolandui Paksui griūtį žadėjo per šimtadienį, vėliau per Velykas, o Brazauskas ją dar trims mėnesiams buvo atidėjęs. Tai nieko stebėtino, demokratiškos valdžios keičiasi dažnai. Lietuva čia irgi ne ordinas laimi, ją dar nugalė Italija. Tačiau šiuo laiku toji griūtis jau vertia rimčiau susirūpinti, nes kartu su Pakso vyriausybe ir šviežių bulvių vagą gulasi jo garsinta naujoji politika, jos koalicija, ten pat gali atsirasti socialburalistų partija, o galbūt ir pats Seimas. Naują politiką sukelta maišėtis kasdien didėja, ir kas šiandien bandys spėti, kokių jaukulu ji gali pasibaigti. Į tą patią vagą ji gali paguldyti ir socialdemokratų pirmininką Algirdą Brazauską, keistai įsispraudusių ir pasiklausius Lietuvos oligarchų kelionę į Maskvą. Šis rimčiausias Lietuvos politiko paslydimas vadovybės sudarinėjimo lauką gali dar daugiau sujaukti, būvusiam prezidentui net jau beveik tikrą premjero kėdę iš po sėdynės ištraukdamas.

Tomis dienomis buvau Vilniuje, sukinejausi Seime ir jautau jo ūžesį. Piktiki žodžiai skraidė posėdžių salėje, o jau beveik necenzūriškais buvo metamosi koridoriuose. Girdėjosi ir Čikagoje viešinio prezidento priekaištinga nuostaba, kodėl Paulauskas negalėjo palaikyti jo sugrįžtant. Jam pritarė ne vienas seimūnas ar pašalietis. Subrendę politikai taip nesielgia. Beveik būtinai būtų Seimo pirmininkui su tokio sprendimo prezidentą supažindinti iš anksto ir asmeniškai. Ir tik namie.

Negeresnis buvo nei premjero vaidmuo. Painiojosi Pakso, nežinodamas, nei kaip elgtis, nei ką daryti, ir, jau bulvių vagoje aukštelininkas gulėdamas, skelbėsi dar vis miklinas kojas šuoliui ir prezidentūrai. Tiesiog cirkas be pinigų. Tačiau valstybė visgi ne cirkas, ir kaip jau antrą kartą pasirodė, ne tokiems cirkiniškams jai vadovauti. Atsitraušo skaitytų už tokį žodį, bet be jo apseiti lyg ir nebegalėjau, nes jau septyni mėnesiai, kai taip „komedijamasi“, ir vieną kartą tą žaidimą reikėjo baigti, nors

ir taip kvailai, kaip dabar. Bet vėl didelis klausimas, kaip pradėti naują ir koks jis turėtų būti? Padėti sunkino ir staugi prezidento liga bei operacija, nors ir V. Adamkus nepasidavė ir prieš „peilį“ ir po „peilio“ mažame ligoninės kambaryje atlikinėjo valdybinius uždavinius. Tačiau apie naujos valdžios sudarymą dar nekalbėjo. Bet užtat apie tai kalba kiti. Kalba daug ir labai garsiai. Garsiausiai — socialdemokratai. Įsim valdžią, kad ir šiandien, režia jie, neklausdami net prezidento. Greičiausiai taip ir bus. Prez. V. Adamkaus pastangos naują vyriausybę lipdyti apie dabar premjero pareigas einantį liberalą Gentvilą ir bandydamas iš šviežių bulvių vagos prikelti Pakso ten įverstą koaliciją, atrodo, blėsta. Bet ir sėkmės atveju tai būtų tik moralinė išėitis — nereikėtų pripažinti naują politikos žlugimo. Bet ar valstybė ką nors laimėtų, numatyti sunkiau.

Greičiausiai mažai arba nieko. Iš prezidentūros nugirstos užuominos apie buvusius premjeras — neva. Kubiliui buvo parašytas geriausias pažymys — skatino kalbas ir apie jo pasirinkimą, bet koks. Kai ryšis ar liberalas dabar balsuotų už konservatorių, o jų patį tik devyni balsai, ir ne kiek jų pridėtų Bobelio bei modernieji krikščionys demokratai, jeigu jie Kubiliaus tinkamumu ir nesuabejotų. Tad jau ir dėl fiziškų ligų atrių vaistų prisotinusiam prezidentui reikės nuryti dar ir kartą moralinę piliulę, ir premjero kėdės sodinti sau nepalankų, buvusį prezidentą Algirdą Brazauską, kuris dėl kažkokių, iš tikrųjų — mažai logiškų, priežasčių tos pareigybės siekia. Turbūt mažai kas abejoja, kad šioms pareigoms Brazauskas geriausiai pasirodęs, bet irgi klausimas, ar šiandienės sąlygos ir jo nepaguldys į siemietinių paskutinių bulvių vagą. Išlikti bent sausam reikia turėti gero kabineto komandos ir užtikrinto Seimo užnugario, nes laukia tikrai sunkūs uždaviniai. Brazauskas tai žino, todėl Pakso likimui išvengti tariasi su visa partiška bei seimūniška aplinka: bendrątygiais, neutraliais, prieštaraujanti grupių nariais, net ir su ne taip jau geru buvusiu bičiuliu Landsbergiu. O po ilgesnio pasitarimo su Paulausku šio siūlymas prezidentui Brazauską skirti premjeru rodo, kad Seime balsų užtektų ne tik kėdei laimėti, bet ir tvirtam užnugarui išlaikyti. Taigi toji keista kelionė

Birželio 15-17 d. Čikagoje lankantis Lietuvos ambasadorius JAV-se, įvyko susitikimai su miesto mero bei Illinois gubernatoriaus įstaigų atstovais ir kitais svarbiais asmenimis. Nuotraukoje vieno tokio susitikimo metu — iš kairės: LR garbės konsulas Palm Beach, FL, Stanley Balzekas, Jr., Čikagos miesto meras Richard M. Daley, amb. Vygaudas Užackas, gen. konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas ir ambasadoriaus patarėjas J. Neverovic. Ramūno Astrausko nuotrauka.

Maskvą ir kreivoki išsisukinėjimui Brazauskui kol kas nepakenkė, nors ateityje gali ir kitaip būti. Kai kuri spauda jau ir dabar pasiūlymą „Lietuvos ryto“ skiltininkas Rimvydas Valatka Brazauską atvirai melagiškai išvadino, bet seimūnai, geresnio pasirinkimo neradę, kol kas jam tai atleidžia.

Taigi Brazauskos premjers — tik procedūros klausimas. Ir ko iš jos galime tikėtis?

Pirmiausia, kodėl Brazauskas, buvęs prezidentas ir iš tos pareigybės susikrovęs populiariausias Lietuvos politikos kapitalas, taip labai veržiasi ir žemesnės ir žymiai sunkesnes pareigas, kurios, politiškai požiūriu gali jį tik sužlugdyti. Ir dar tokiomis aplinkybėmis, kurios už pusantrų metų grįžimą į Lietuvos „Baltuosius rūmus“ jam visu šimtu nuosimčių užtikrina. „Grįžti į politiką, nes gaila Lietuvos“, — teigė jis praėjusį rudenį, LDDP susijungus su socialdemokratais. Gal ir taip. Nesugebanti vadovų per vienuolika metų į ekonominę akligatvį nuvestos Lietuvos daug kam gaila, bet kaip Brazauskas ją iš to „gailėsčio“ ištrauks? Tiesa, LDDP valdžios laikotarpiu ekonominė kreivė buvo pasukusi aukštyn ir, jeigu ne apsižioplinimas bankuose, kur ir pats Brazauskas pripažino žinotą bei patirties stoka, rinkėjai jo valdos kadencija būtų pratęsę dar ketveriems metams, Lietuvos žmonių gyvenimas gal ir būtų buvęs geresnis, tačiau dabar viską reikiama pradėti iš naujo. Ir kokia bus socialdemokratų programa? Sąjunginė partija ją turi. Sukūrė per derybas dėl susijungimo. Bet ji miglotas, ne per daug aiškūs dviejų ideologijų junginys, nors pats Brazauskas dar 1990 m. man tiesio-

giai teigė iš tikrųjų esant socialdemokratą, žavėjusį Švedijos ir pokario Vokietijos šių partijų veikla. Gal ir neblogai būtų, jeigu jis ant to kerpulio savo vyriausybę temptų. Bet kai kurie Lietuvos ir užsienio politikai mano, kad, buvusį tikrąjį tokių principų puoselėtoją Aloyzą Sakalą stumtelėjus į šoną, dabartiniam socialdemokratams daugiau rūpi praktiški reikalai, nadingesni partijai, negu valstybei. Amerikietis politologas-žurnalistas, Lietuvos reikalų žinovas Terry Clark „Veide“ (2001.06.21-27) teigia, kad dabartiniai socialdemokratai atstovauja ne darbininkijai, bet stambiojo kapitalo klasei, todėl, ir milijardines įmones privatindami, nori jas atiduoti ir juos remiančių Lietuvos oligarchų rankas — Lubys, Bosas, Uspaskich čia vyravantieji aktoriai — o vyriausybė gi ir yra pagrindinė, tuos klausimus sprendžianti, įstaiga. Vyriausybėje taip pasitvarkius, Brazauskui maloniau būtų ir prezidento kėdėje sėdėti. Ar tik ne čia guli raktas Brazauskui premjero kabineto durims atsidaryti?

Žinoma, prezidentas Adamkus norėtų juo kuriam nors kitam tas duris atrakinti. Brazauskas ir ministrus pirmininkus atėjimas — jam didelis akibrokštas, o jo susigiedojimas su Seimo pirmininku Paulausku prezidentą gali uždaryti tokiame pat narve, kuriame Brazauską buvo uždarys, rinkimus laimėjęs Landsbergis. Tad tik spauskim nykštį, kad tie trys vyrai iš vienuolikos metų nesėkmių patirties pagaliau suprastų savo atsakomybę, jų bendro darbo darnos reikalingumą, tautai ir valstybei, pamirštą savo ambicijas ir bulvių vagas paliktų bulvėms, bet ne valstybės vadovams guldyti.

STUDENTAI UŽ NEMOKAMĄ MOKSLĄ

Lietuvos studentų atstovų sąjunga išplatino pareiškimą dėl Aukštojo mokslo įstatymo pataisų, kuriame gina Lietuvos piliečių teisę į nemokamą aukštąjį mokslą. Eltai perduotas kreipimosi tekstas, adresuotas Prezidentui, Seimui, Vyriausybei bei Švietimo ir mokslo ministerijai.

Lietuvos studentų atstovų sąjungos prezidento Audriaus Bendinsko pasirašytame kreipimesi teigiama, jog šiuo metu Seime pristatomas Aukštojo mokslo įstatymo kaita, kuri sušvelnint pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą neuztikrina Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintą nemokamo aukštojo mokslo nuostatą ir yra „siaurų grupinių interesų išraiška, neatšizvelgiant į daugumos akademinių bendruomenės — studentų — poziciją“.

Pareiškime rašoma, kad studentų studijų įmokų įteisinimas — tai būdas Lietuvoje įvesti visuotinį mokamą aukštąjį mokslą. Pasak Lietuvos studentų atstovų sąjungos vadovybės, nuo 2000 metų rugsėjo 1 dienos įsigaliojęs Aukštojo mokslo įstatymas, kuris buvo kuriamas nemažai metų, yra visos Lietuvos akademinių bendruomenės interesų kompromisas, o būtinų poįstatyminių aktų nebuvimas neleidžia šiam įstatymui pradėti realiai funkcionuoti.

„Lietuvos turtas ir ateitis — išsilavinęs žmogus. Sudarykime sąlygas ir leiskime jam kurti Lietuvos valstybę, užtikrindami nemokamą aukštąjį mokslą Lietuvos piliečiams“, ragina aukščiausios valstybės instancijas Lietuvos studentų atstovų sąjunga. (ELTA)

lika daliai, — atseit, žinok, kiek tau skirta valgyti. Bet taip tik iš pradžių, darytos ir ryžiai ateidavo lėkštėse visam stalui. Pabaigoje buvo sriuba ir vaisiai. Skonis dažnai primindavo kinietį valgius, bet niekad nebūdavo jų kopijos. Vaisiai, aišku, būdavo tropiški — papaja, mango, liši, ananasai, bet visuomet būdavo ir bananai bei obuoliai, kurie atrodo, jautiesi savi visose pasaulio šalyse. Įdomiausias ir lig šiol niekad nematytas vaisius buvo sliubino obuolys, — ryškiai raudonas kamuolys su ilga raityta uodega. Perpjovus jo vidus buvo baltas, kaip sniegas su daugybe aguonos dydžio grūdėlių.

Kad restoranas buvo skirtas užsieniečių paslaugoms, buvo galima susivokti iš to, kad, išėjus į gatvę, mus pasitiko elgetų būrys. Skurdžios išvaizdos moterys su savo (o gal ir ne savo) kūdikėliais, invalidai be kojos, be rankos, vienas kaulų ligos dvilinkai surietas, visi gailiomis minomis tiesė rankas. Vaizdas, prie tokių reginių nepratusis vakarietiškos paveiklavo, dauguma jų elgetų pasitraukdavo sušelpi. Elgetos ir suvenyrų pardavėjai lydėdavo visur, kur tik mūsų autobusus sustodavo, prie muziejų, prie krautuvų. Prekiautojai būdavo įkyresni už elgetas, pristodavo ir nesulūdavo, bet reikalaudavo, kad mes jų prekes pirktume. Ir visos prekės būdavo „one dollar“. Ar tai būtų dešimt atvirukų, ar vėduklė, ar kepuraitė, plastikinis apsiaustas, saulės akiniai, viskas po tą vieną visagali dolerį. Savo pinigų, dongų, jie net neminėdavo. Ir nenuostabu, už vieną dolerį gaudavom 15,000 dongų. Tikra samaitis, banknotai vienas į kitą pana-

DRAGAS, 2001 m. birželio 27 d., trečiadienis

3

Danutė Bindokienė

Mes esame Vakarų Europos dalis

Niekas negali paneigti, kad Lietuvos prezidento duona — kieta ir rupi. Jam dažnai tenka pilnais šaukštais kabinti prisivilusią košę, kurią nuolat krašto viduje verda aukštomis vietomis, garbe ir ambicijų palbliginimo galimybėmis nepasidalindami partijų vadai; įtikinti užsienio — ir svarbiųjų tarptautinių organizacijų — vadovybes, kad Lietuva visgi nėra atsilikusi „trečiojo pasaulio“ respublika, o demokratinė, visapusiškai pažangi ir verta sau prideramos vietos laisvų šalių bendruomenėje.

Judant ir veikiant tokioje kasdienybėje jau būtų nemažas iššūkis bet kuriam prezidentui, o juo labiau daug dešimtmečių praleidusiam toli nuo savo gimtosios žemės. Reikia tvirto charakterio ir geros nuovokos, kad jis nepasiklystų tų painiavų labirintuose. Ar prezidentas Valdas Adamkus priskirtinas šiai kategorijai? Tą klausimą tiksliausiai atsakys istorija, tačiau ir dabar pakanka nuomonių: tiek teigiamų, tiek ir neigiamų. Viena aišku, išvykęs į užsienį, prezidentas tikrai Lietuvai gėdos nedaro! Jeigu namie Vyriausybės ar Seimo veikla ne visuomet priklauso nuo jo pastangų bei gerų norų, tai užsienyje nesutinka jokių keblumų, kuriuos vengtų spręsti.

Sakoma, kad kiekvienas žmogus, išvykęs už savo tėvynės ribų, yra ir jos ambasadorius — pagal jo elgesį, pagal sugebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti, kuriamas jo tautos įvaizdis. Tiesa, pastauroju metu ne visuomet lietuvių šios „auksinės taisyklės“ laikosi, todėl kai kuriose užsienio šalyse ir Lietuvos įvaizdis nebe toks šviesus, kaip norėtume, bet to tikrai negalima taikyti svarbesiems mūsų tautos žmonėms, pavyzdžiui, Vytautui Landsbergiui, Valdui Adamkui, kariuomenės vadui, ambasadoriams ir kitiems, oficialiais valstybės reikalais besilankantiems už Lietuvos ribų.

Prez. V. Adamkus birželio 16-17 lankėsi Čikagoje, kur jam buvo suteiktas DePaul universiteto garbės doktoratas (tai jau devintasis!). Kadangi V. Adamkus ir Amerikoje laikomas „savu“, jam visuomet skiriamas nemažas dėmesys. Šio atvykimo proga Lietuvos prezidentą „Chicago Tribune“ vardu pakalbino R.C. Langworth. Kaip buvo galima ti-

ketis, klausimai daugiausia sukosi apie narystę NATO, kuriai Lietuva taip uoliai ruošiasi. NATO narystei Lietuvai ir šio Aljanso plėtra apskritai (ypač įjungiant visas tris Baltijos valstybes) vis dar tiek pat griežtai priešinasi Rusija. Prez. Adamkus tuos priešiškus Maskvos nusistatymus gerai žino, tačiau į pateiktus klausimus turėjo atsakyti kiek galima diplomatiškiau.

„Rusijai nepatiks Baltijos valstybių įjungimas į NATO. Kiek rimtai žiūrite į šį Rusijos nusistatymą? Prezidentas atsakė, kad, tiesa, praėjusį kovo mėnesį, besilankant Rusijoje, Vladimir Putin pabrėžė tą patį: jis priešiškas NATO plėtrai. „Aš išreiškiau nesvyruojantį nusistatymą, kad mes norime savo ateitį jungti su kitomis Europos valstybėmis ir NATO struktūroje. Kaip nepriklausoma valstybė, mes turime teisę pasirinkti, kaip norime gyventi, kas bus mūsų draugai. Aš tiesiai paklausiau: ar jūs gerbsite mūsų teises? Ir jis su tuo sutiko“.

Paklaustas nuomonės apie Vladimir Putin ir Rusijos demokratizmą, prez. Adamkus atsakė, kad „jis (Putin) žvelgia į priekį. Jis yra realistas ir žino, jog būtina persijoti savo paties valstybės pirmenybes, ypač, kad nemaža gyventojų dalis dar vis turi daug sentimentų praeičiai. Putin žino, kad Rusija negali atsirišti nuo viso pasaulio. Aš nesakau, kad Rusija jau yra demokratinė — šį laikotarpį reikėtų vadinti pereinamuoju, kol valdomąsias vietas perims kita, jaunesnioji, rusų karta“. Nors apie tai prez. Adamkus nepasakė, ar ne tokia pat situacija yra ir Lietuvoje?

Klausimas: „Jeigu narystė NATO suerzins Rusiją, dėl ko jos siekti? Ar nebūtų geriau koncentruotis į Europos Sąjungą?“ Prez. Adamkus: „Jeigu į NATO žiūrėtume tik kaip į karinę organizaciją, toks argumentas yra tikslus. Bet NATO turi labai svarbią ekonominę pusę. Narystė NATO suteikia Vakarų kapitalui tvirtą užtikrinimą, kad sritis yra geopolitiškai pastovi, todėl saugu į ją investuoti. Pavyzdys yra Lenkija: vos metams prasklūso nuo įsijungimo į NATO, Vakarų investicijos paėjo apie 40 proc.“

Prezidentas labai teigiamai pasisakė ir apie JAV prez. G.W. Bush viešnagę Europoje.

ANAMITŲ IR KMERŲ ŠALYSE

RIMVYDAS J. SIDRYS, M.D.

Nr.3

Konfucijus nekūrė naujos religijos, nesidomėjo antgamtiškais reiškiniais, tačiau jo mokslas tapo lyg ir religija, bent jau Mao laikais komunistai jį tokiu laikė ir stengėsi užgniaužti.

Aplankėm dar ir miesto įžymenę, vieno stulpo podą. Ji verta pamatymo, nes nedidukė, puošni ir labai sena, pastatyta ant vieno stulpo. Ją apžiūrėjus, vadovas Tan pasakė nuvešias mus į „Hanoi Hilton“. Tai programoje nenumatyta, bet jis žino, kad visi amerikiečiai nori pamatyti „Hanoi Hilton“. Pavadinimas, žinoma, pašaipiškias, taip buvo vadinamas kalėjimas, kuriame buvo laikomi šimtai amerikiečių, karo belaisvių. Kai privažiavom gal šėsių metrų aukštumo aklina sieną, žinojom, kad esam prie „Hiltono“. Įėjė į kalėjimą, atradom, kad to kalėjimo, kurį atsimena amerikiečiai belaisviai, kaip ir neliko. Jo vietą užima naujas modernus prekybinis dangoraižis, kurio šone paliktas tik vienas kalėjimo sparnas, dabar muziejus. Nebuvo to didelės aikštės, po kurią vaikščiodavo G.I. Slogi nuotaika išliko, niūrios sienos, tamsios kameros, jose tūno vargani manekenai, kurių kojos sukaustytos grandinėmis, kankinimo įtaisai. Nustebino mus, kad

beveik visas muziejus pašvęstas prancūzų okupacijai priminti, karas su Amerika tik tarp kitko. Amerikai skirtas tik vienas nedidelis kambarys, jame keletas ginklų pavyzdžių, keletas fotografijų, kurių centre senatorius McCain. Kitos nuotraukos rodo amerikiečius belaisvius, dalinančius paštą, sportuojančius, atseit, koks humaniškas buvo gyvenimas Hanoi kalėjime. Ir tik vienas didelis parašas, pažymintis, kad Amerika dešimt metų vedė kriminališkai neteisėtą karą prieš Vietnamą. Visa kita — kova su prancūzais. Eilės tamsių, karcerinių celių, kuriose buvo kalinami pasižymėję laisvės kovotojai, jų biografijos prie durų. Manekenai, vaizduojantys, kaip motinos būdavo kalinamos su savo kūdikiais. Vienas pavyzdžių skyrus — lazdos ir ilgakakliai buteliai, kuriais moterys būdavo kankinamos specifiskai ginekologiniu būdu. Mažame likusiam kieme — juoda giljotina, nukirtusi kelis šimtus galvų. Vadovas Tan stebėjosi mūsų nustebimu. Atseit, ko mes laukėm? Su Amerika jie kovojo tik dešimt metų, su Prancūzija dėl nepriklausomybės jie turėjo kovoti visą šimtą metų.

Vakare mus nuvežė į prabangią valgyklą. Pagal susitarimą, kelionių agentūra mus kiekvieną dieną aprūpindavo pusryčiais ir beveik kiekvieną dieną kitais dviem valgiais. Valgykla buvo vietnamietiško stiliaus, padavėjai su savo tautiškais rūbais. Sėdėdavome prie mažų staliukų po keturis, paprastai gaudami aštuonis patiekalus. Pirmieji patiekalai būdavo dozuoti, atnešdavo, sakykim, keturis vėžiukus, po jų aštuonis kukulius, kuriuos sekdamo kepsnys, jau supjaustytas į dvy-

šus, tik nuliai, nuliai ir nuliai. Nebent ta gera pusė, kad jei kas norėjo laikinai pabūti milijonierium, galėjo išsikeisti 10 dolerių ir mėgautis. O kelionės pradžioje dauguma mūsų pinigų dar nebuvom išsikeitę, tekdamo išsipirkti nuo prekeivių įkrymu už tą vieną dolerį.

Tą patį vakarą mes dar aplankėm lielių teatrą. Tai nebuvo šaip sau lielių teatras, visos lėlės vaidino vandenį. Vietnamiečiai didžiujosi, kad šis jų teatras yra vienintelis visame pasaulyje, užsilikęs iš jų senosios tautosakos. Raudonosios upės deltoje žmonės per lietaus laikotarpį gyvendavo daugiau vandenį negu ant žemės, jie ir prasimanė šią pramogą. Ir tikrai, visas veiksmas vyko vandeniu bei po vandeniu. Spalvingai išpuoštos lėlės gaudė varles, bėgo nuo ryklių, lapės vaikėsi antis, buvo ir karališkas laivų paradas. Buvo įdomu, būtų buvę dar įdomiau, jei būtų galėjęs persikelti į vaikystę, kada lėlės būdavo magiškos būtybės, pilnos gyvenimo. O dabar mane sudomino lėlės palydinti muzika. Prie niekad nematytų instrumentų sėdėjo marga apsisitaisiusi graži mergina, sklido smuiko muziką primenantis garsas „glissando“ būdu pereinantis per diapazonus. Mergina gracingai mosikavo ranka, lyg pati sau diriguodama. Tik gerai įsijūrejęs, pastebėdavai, kad ji groja viena styga ir išgauna garso kaitalą, ją įtempdama bei atleisdama. Muzika buvo maloni ir pagaunanti, ką ne visuomet rasi Oriente. Ji taip skyrėsi nuo kinietiškos muzikos, kuri daugiausia remiasi muzikines skalės pakraščiais — būgnais ir pikolo fleitomis, muzika žvarbi ir mūsų ausiai svietima.

Bus daugiau

GRĮŽIMAS

Ūkanotas rytas. Labai žemai, palei žemę nutisę pilki debesys. Virš upės – liūdnai ir šaltai klykiančios zuvėdros. Prie banguojančios, triukšmingos, tamsios upės jas dar galėjai matyti, o kai pakildavo aukščiau, tai, atrodo, paskėdavo, išsirpdavo pilkuose, rudeniui ir lietuvi dvelkiančiuose debesyse...

Šitaip prasidėjo man ir mano šeimai ta lemtingoji diena prieš šešerius metus. Ir kartais net dabar aš prisimenu tas keliones nuotaikomis, joje kunkuliavusius jausmus, vaikščiavimą ir netgi pačios lemties atsiųstą orą.

Prisimenu, kaip dar vaikystėje, kai gyvenome Sibire, o netoli plytėjo nesibaigianti taiga su daugybe upių, upelių, ežerų, ežerėlių, mėgdavau, apsisiautusi šiltu, vilniniu, meškiukais siuvinėtu, megztuku, klajoti po Sibiro taigą. Aukštos, lieknos, dangų tuoj tuoj pradursiančiomis viršūnėmis ilgaamžės pušys ir apčiai išskęstomis šakomis, plakstytomis mažų riešutų karoliais, Sibiro kalniai – kedrai. Medžiai ošia, linauja ir vis primena, kad už juos nieko amžiniesio ir pastoviosios nėra. Pušys, lyg pasiūpindamos iš žmonių problemų, rūpestių, nepastovumo ir nekantrumo, nepastovumui būgiai lenkia žemės link savo viršūnes.

Kaip mėgdavau, atėjus stebukladiariui Sibiro pavasariui, nubėgti į pušų ir kedrų tankmę, prie čiurlenančio, tyro, kaip arios skambesys, nubėgiantį nuo kalnų viršūnių, prailusių sniegu ir ledais, upelių. Jo skambesį girdėjai toli tarp miško, todėl jis daugelį mūsų gyvūnų buvo kaip žaidinį miško...

Taip žvaliai ir greitai, kaip nenuilstantis kalnų upelis, prabėgo ir mano aštuoneri vaikystės metai, kuriuos aš gyvenau šaltajame Sibire.

Štai traukinių stotis. Joje labai daug įvairiausių traukinių: mažų ir didelių, šviesios spalvos ir tamsių atspalvių, krovinių ir keleivinių. Kiekvienas jų, lyg tikras ponas aristokratas, buvo punktuotas, tiktas ir greitas. Per nuose greitai keitėsi traukiniai, o taip pat ir jų maršrutai. Mamytė pasakojo, kad traukiniai gali nuvažiuoti nors į kitą pasaulio galą. Išsėdęs čia, Sibire, tu gali išlipti visai kitoje stotyje, mieste, valstybėje... Traukiniai mane baugino, bet kartu (ir tikriausiai daugiau) traukė. Geležinių ratų dundinimas ir begius veikė mane kaip pasaka, burtai, hipnozė.

Netoli mūsų sustojo traukinys. Jis buvo ilgas, šviesios spalvos, iš ant priekinio vagono stogo įrengto vamzdžio ėjo dūmai. Jie kilo ir virš pilku, tirštu stulpu, o paskui, kildami vis aukščiau, sklaidėsi. Atrodė, kad traukinys gali nieko nelaukęs pajudėti iš vieto. Taip, jis skubėjo. Vagono turgūry pasirodė gana graži, jauna, uniformuota mergina. Ji pradėjo tikrinti keleivių bilietus ir leisti į traukinį. Priekyje stovintis mano senelis, labai tvarkingai apsirengęs, su nuostabią šypseną veide, išsitraukė iš vidinės švarko kišenės gana ilgą bilietų juostelę. Juk mes važiuojame visa šeima, ir mūsų buvo dešimt: mano senelė ir senelis, tėtis ir mama, aš ir brolukas, mamos brolis su žmona ir dvi dukteris. Uniformuota mergina buvo nustebinta ilgus bilietų juosteles, jos veidu prabėgo susidomėjimo spindulėlis. Tada mano senelė la-

bai kukliai ir gana tyliai tarė, kad mes visi grįžtam namo, į tėviškę – į Lietuvą. Mergina graudžiai nusišypsojo, o jos žydrose akyse suspindo skaidri, tyra ašara. Palinkėjusi sėkmės, ji padėjo mums sulipti ir užimti priklausančias vietas.

Aš buvau visai maža, todėl nieko nesupratau. Nesuveniau, kodėl ta mergina ir šypsosi, ir verkė, todėl, nieko nesupratusi, paklausiau senelės apie uniformuotąją merginą, apie Lietuvą ir kitus artimus dalykus.

Senelė pradėjo savo pasakojimą. Jos jaunystės laikais, prieš gerą pusšimtį metų, Lietuvoje prasidėjo nelaimių, netekčių, nusivylimų ir išsiškrėmimų metas. Iki tol gyveno sau laimingai motuotės šeima – sename, mažame kaimelyje netoli Kauno. Gyveno neturtingai, bet prižiūros, meilės ir duonos užteko visiems. Senelės mama dirbo mokytoja kaimo mokyklėlėje, o tėvas buvo knygnešys. Senelė turėjo du mažus brolius dvynukus, bet pakeliui į šaltąjį, rūstųjį Sibirą jie mirė...

Taip prasidėjo nelaimingas, sunkus, pilnas kraujo, ašarų, kančių, netekčių, prisitaikymo ir susitaikymo laikas.

Aišku, viskas turi pradžia. Pavasario pradžia liudija žiemos pabaigą. Taikos nutarimas, tai karo pabaiga. Pati svarbiausia „pradžia“ – apvažiavus moters pilvukas įvirsta savarankiška gyvybe... Taip ir pradžiū laikotarpis turėjo sėkmę – okupaciją. Kareiviai rusų valdžios įsakymu trėmė lietuvius (ir ne tik lietuvius, bet ir kitų tautybių žmones) į šaltuosius tyrus, amžinojo įšalo žemę, taigą, sniego ir ledinio klimato buveinę.

Lietuviai nebuvo pratę prie šalto ir sauso klimato, todėl vietą mirtingumui skaleje užėmė žmonių mirtys dėl nušalimo, alkio, užkrečiamų ligų. Žmonėms nebuvo leista vežti asmeninių daiktų, todėl rūsčiuose neprižiūruose vagonuose žmonės mirdavo ne vienetais, ne dešimtimis, o šimtais ir netgi tūkstančiais... Visų lietuvių širdyse plevėno, blaškėsi, tūnojo viltis. Ji skverbėsi iš širdies kertelių į laisvę, bet tai padaryti buvo labai sunku, juk aplinkui tykojo tremties skleidėjai, tie baisūs kariai. Kai kurių lietuvių širdyse esančios vilties kibirkštėlės geso ir iš jų teliko pelenai. Jų širdys susiliejo su Sibiro gamta, klimatu, rusų kalba, žmonėmis. Bet ne visi tremtiniai prarado viltį. Daugelio lietuvių šeimose buvo kalbama lietuviškai. Namiškiai visais būdais saugojo Lietuvos relikvijas, tradicijas, prisiminimus. Jie tik iš šalies atrodė ramūs, susitaikę su lemtimi visada likti amžinojo įšalo žemėje. Bet viskas glūdėjo viduje, giliai šeimose, visų širdyse...

Senelė mano pasakojimo savo jaunystės išgyvenimus, žmonių likimus, kalbėjo apie savo likimą, o atrodė, jog ji kalbasi su savimi, savo praeitimi, savo jaunyste, o gal ir pačiu likimu. Ji žiūrėjo pro skubancio traukinio langą, o jos akys sušvito lyg kristolas tyra ašara. Su ašara atėjo begalinė palaima ir džiaugsmas, kurio aš tada nesupratau.

Ir štai po daugelio metų mes vėl gimtinėje. Motuotė, senelis, tėvai ir dėdė su žmona jau buvo ne vienas, o mes, vaikai, nuo pat vaikystės mokomi lietuvių kalbos, tradicijų, mokomi pamilti šį kraštą, jautiame kažką dar nepažįstamą ir nepatirtą. Štai mes

Antakalnio apylinkių peizažas. Vladimiro Gulevičiaus (Elta) nuotrauka.

ŠIMTO METŲ SUKAKTIS

Balandžio 22 d. Londone įvyko Londono lietuvių katalikų bendrijos Anglijoje šimto metų sukakties minėjimas. Jame dalyvavo arkivyskupas Jonas Vytautas Bulaitis, gimęs ir augęs Londone, dabar nuncijus Albanijoje, taip pat lietuvių katalikų išeivijos vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM.

Bažnyčia vos talpino pamaldų dalyvius, kurių pusę jau sudarė naujai atvykusieji.

Po pamaldų netoli esančioje (York Hall) miesto salėje buvo surengti šventiniai pietūs, kuriuos čia dalyvavo daugiau kaip 200 žmonių. Meninė programa atliko vietos lietuvių. Nors buvo šaltos oras, dalyviai buvo patenkinti nuosirdžiu bendravimu.

Lietuvių Londone veikla prasidėjo 1894 m. Tuometinis Westminsterio ordinaras kardinolas H. Vaughan atsiėmė ir lenkų ir lietuvių pageidavimą: „Visiškai pritarti jūsų pastangoms įkurti lietuvių ir lenkų bažnyčią artimijai. Jų skaičius yra taip didelis, kad skatinti skubiai aprūpinti jų dvasinius reikalus“.

1899 m. gautas arkivyskupo leidimas lietuviams atskirti nuo lenkų turėti savo bažnyčią ir parapiją. Kitais metais buvo duotas leidimas laikyti lietuvių kunigą.

Lietuviai pamaldoms rinkdavosi vokiečių Katalikų Šv. Bonifacio bažnyčioje.

1901 m. sausio 13 d. įvyko pirmos lietuvių pamaldos. Tad ši data laikoma oficiali Londono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos pradžia.

Sandėlius lietuvių išgnyto sandėlį ir jame įkūrė bažnyčią. Talkino vienas po kito lietuvių kunigai.

1905 m. į Londoną iš Lietuvos atvyko kunigas Kazimie-

ras Jurgis Matulaitis. Jis energingai rūpinosi nauja bažnyčia. Jo pastangomis buvo nupirktas žemė ir 1911 m. pradėta statyti bažnyčia, kuri 1912 m. kovo 10 d. buvo iškilmingai pašventinta.

Nors bažnyčios aplinka nėra puošni, tačiau ji yra arti senosios Londono centro su bankais, tvirtovėmis (Tower of London) ir kitomis garsenybėmis. Netoli, vietoje prieplaukos sandėlių, kuriasi prabangioji Londono dalis. Tai vienintelė lietuvių katalikų bažnyčia Vakarų Europoje.

Bažnyčia nėra didelė, jauki joje yra 250 sėdimų vietų, meniškas medžio drožinio altorius.

1926 m. rugsėjo pradžioje, grįždamas po tarpt. Eucharistinio kongreso Čikagoje, bažnyčią aplankė pal. ark. Jurgis Matulaitis.

1930 m. kun. K. J. Matulaitis susirgo. Laikini jį pavadavo kun. A. Sideravičius. Kitais metais iš Lietuvos atvyko klebonas Matulio giminaitis kun. Kazimieras Aloyzas Matulaitis, MIC, o ligonis klebonas (Matulaitis) išvyko į Lietuvą ir apsigyveno Marijampolėje, Marijonų vienuolyne.

Isteigus prie bažnyčios Marijonų vienuolyną, parapijos dvasiniais reikalais rūpinosi marijonai kunigai: K. Matulaitis, Vl. Mažonas, A. Petrauskas, K. Zajančauskas, J. Vilutis, J. Budzeika, S. Matulis, A. Kazlauskas, P. Daukny, J. Sakevičius.

Ilgiausiai Londone dirbo su pertrauka (35 metus) kun. Jonas Sakevičius, MIC, atvykęs

į Londoną 1946 m. gegužės pradžioje. Jo pastangomis prie Bažnyčios esančio namo 1974 m. buvo pristatytas priestatas, kurio apaciūje įrengta svetainė, viršuje – kambarys su patogumais ir erdvesnė virtuvė.

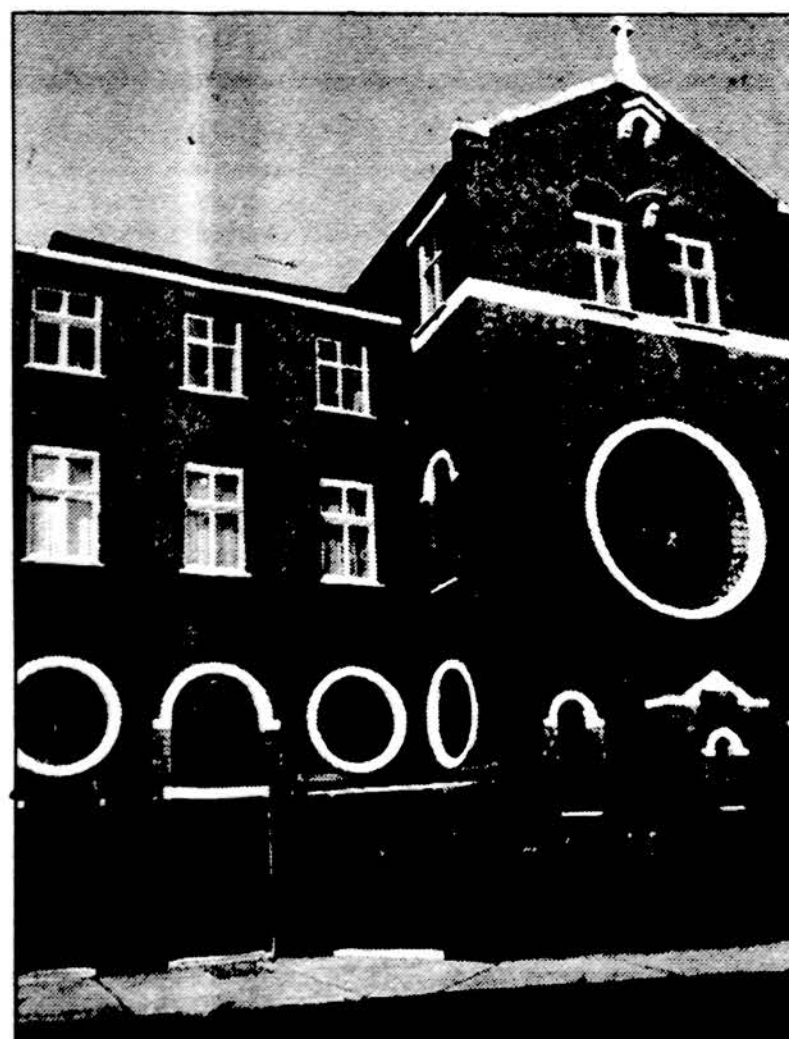
Kun. J. Sakevičiui dėl amžiaus pasitraukus iš tarnybos, dėka Telšių vyskupo Antano Vaičiaus, 1999 m. birželio mėn. atvyko kun. Petras Tveirionas, kuris iki šiol energingai vadovauja.

J. S.

LIETUVIS IŠRINKTAS SVARBIOMS PAREIGOMS

Lietuvos generalinis konsulas New York, NY, įgaliotasis ministras dr. Rimantas Morkvenas birželio 29 d. išrinktas New York užsienio konsulų draugijos viceprezidentu – valdybos nariu. Šias svarbias pareigas jis eis antrus metus iš eilės. Draugija jungia 101 valstybės generalinius konsulus, o jos valdybą sudaro 7 pasaulio regionų atstovai. Valdyboje Lietuvos diplomatas atstovauja Europos valstybių pirmajai grupei, kuriai priiskirta 21 valstybė (pagal anglų kalbos abėcėlę nuo A iki L): Austrija, Baltarusija, Belgija, Bosnija, Bulgarija, Kroatija, Kipras, Čekijos Respublika, Danija, Estija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Vengrija, Islandija, Airija, Izraelis, Italija, Lietuva ir Liuksemburgas.

Lietuvos gen. konsulato New York info.

Londono (Anglija) lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčia ir klebonija.

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turū Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuvių dūžius (gutters) ir dengiame stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Reikalingi dažytojai su patyrimu Amerikoje.
Privalo turėti automobilį. Darbas šiaurės-vakarų rajonuose. Tel. 847-808-9109 vakare nuo 8 - 10 val. Susikabėsite angliškai, rusiškai.

Pranciškonų vienuolynui reikalinga virėja. Rašyti, duodant savo adresą ir telefono numerį. **Rev. Jonas Bacevičius, P.O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046.**

Parduotuvė valymui reikalingi darbuotojai. Gali kreiptis į šeima. Darbas Tennessee ir Illinois valstybėse. Atlyginimas \$1,500 – \$1,800. Dokumentai ir kalba nebūtini. Tel. 901-240-5544 arba 901-830-7223.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF: (773) 229-8761
HOME: (708) 425-7160
MOBIL: (773) 590-0205

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas patamavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

V.A.L. Auto Services.
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams nuolaidos. Parduodame naudotus automobilius. **3800 W. 79 St. Tel. 773-582-0183; 773-582-0184.** Kalbame lietuviškai.

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokštės ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turu darbo draudimą. **S. Benetis, tel. 630-202-5874; 630-241-1912.**

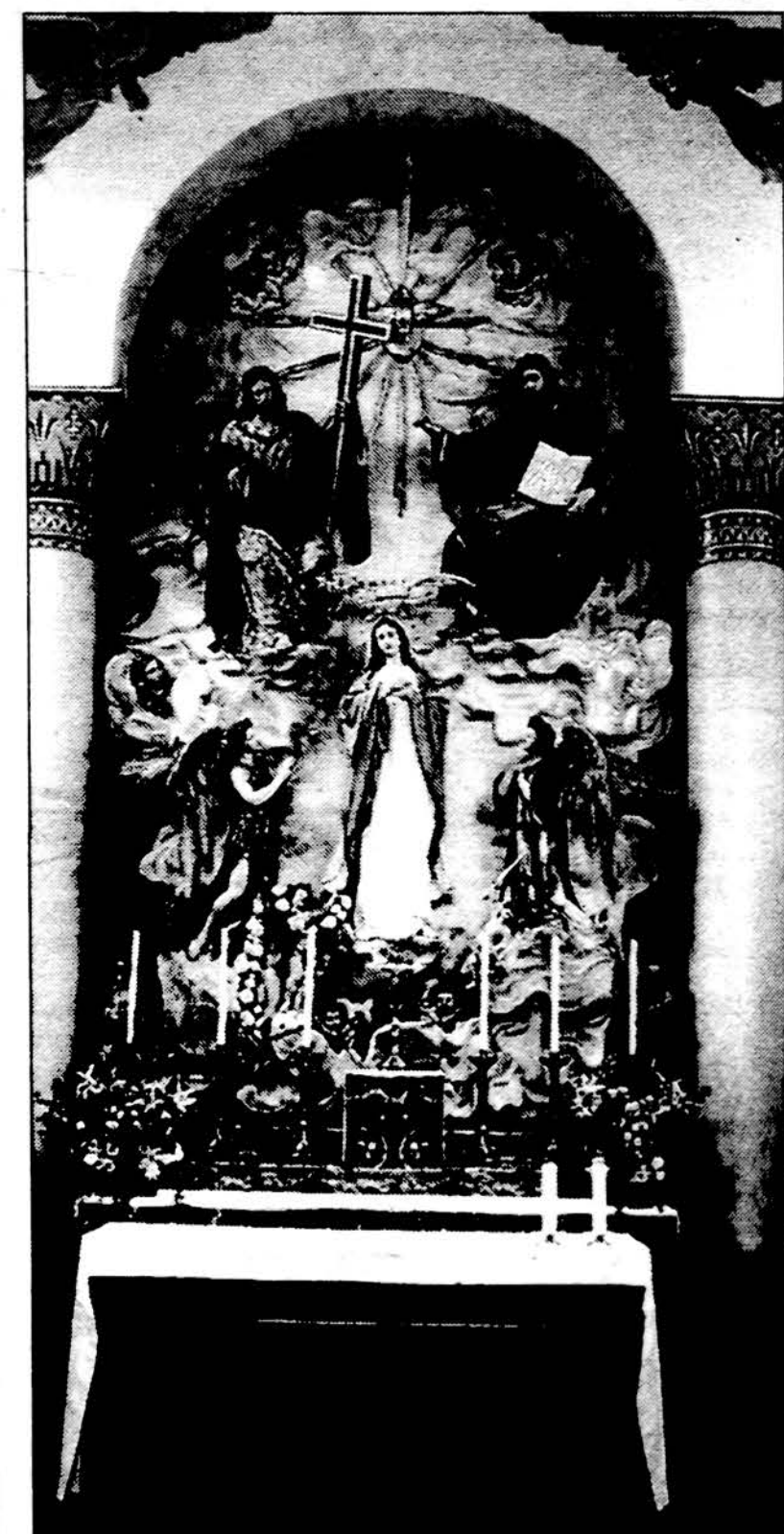
Grožio salone „Elite Family Hair Care“ dirba lietuvių kosmetologė-manikiūristė Džina. Adresas: **4808 W. 83 St., Burbank, Tel. 708-499-0994.** Kitame salone – **10855 S. 80th Ave., Tinley Park, dirba lietuvių kirpėja Sonata. Tel. 708-444-2421.**

European restaurant in Lemont is hiring waitress.
Tel. 630-257-7570.

*** Vyriausybė, nusprendusi, kad lietuviškiems šikšnosparniams būtų tikslinga suteikti europines saugumo garantijas, paprašė prezidento teikti Seimui patvirtinti sutartį dėl šikšnosparnių apsaugos Europoje. Sutaris dėl šikšnosparnių apsaugos Europoje Europoje išsigaliojo 1994 m., ją pasirašė 22 valstybės, kurios įsipareigoja uždrausti taikinių šikšnosparnių gaudymą, laikymą ir žudymą, nustatyti saugomas**

vietoves, kuriose yra šikšnosparnių buveinių, ir saugoti šias vietas nuo trūkdomo bei sunaikinimo, vykdyti programas, susijusias su šikšnosparnių tyrimu ir apsauga. (BNS)

*** „Vilniaus prekyba“ pradeda kepti picas ir po UAB „Europica“ vėliava jau šią vasarą daugiausia didžiųjų prekybos centruose atidarys iki 10 restoranų. (V2, Elta)**

Londono lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčios medžio drožinio altorius.

VENONA PASLAPTYS: KOMUNIZMO TARNAI — JAV IŠDAVIKAI

STASYS SURANTAS

Visas federalinės valdžios aparatas, kaip medaus korys, pilnas komunistų, užsimaskavusių šnipų ir prijautejų, kurie tikėjo, kad žmonija, nepaisant priemonių, gali būti peraukleta „tobulesnei“ santvarkai. Bet nemaža dalis išdavikų dirbo ir už pinigus. Net ir žymiausi nuotykių bei špiunazo apysakų rašytojai nebūtų išvaizdavę tokio scenarijaus, kas vyko JAV prezidento Franklin D. Roosevelt vyriausybėje: net jo patikimiausias patarėjas ir draugas buvo sovietų agentas.

Tas aprašoma didelėje, 608 puslapių knygoje „The Venona Secrets“ (Venona paslaptys, sovietų špiunazas ir Amerikos išdavikai). Autoriai: Robert Romerstein ir Eric Breindel, kruopščiai ir sąžiningai parodo komunistų įsiskverbimą į FDR valdžios aparatą ir spaudą. Knyga buvo beveik užbaigta 1998 metais, bet nelaukiant mirė autorius Eric Breindel. Jis buvo plačiai žinomas ir, tarp kitko, daugiau kaip 10 metų buvęs „New York Post“ vedamųjų straipsnių rašytojas, daugelio televizijos programų vedėjas ar dalyvis ir t.t. Breindel netikėtai mirus, darbą tęsė jo draugas ir bendramintis Herbert Romerstein, kuris nuo 1983 m. iki 1989 m. buvo JAV informacijos skyriaus viršininkas. Jo darbas buvo aiškinti ir atremti sovietų klaidinimo pastangas, jis taip pat buvo profesionalas tyrinėtojas ir daugelio JAV Kongreso komitetų dalyvis. Net išėjęs į pensiją yra dažnai kviečiamas, kaip patarėjas apie rusų žvalgybą ir taktiką. Teberašo ir spaudą.

Viename straipsnyje tikrai neįmanoma suminėti visų duomenų iš „Venona Secrets“ knygos, aišku, kad ir šiame leidinyje suminėta tik dalis paslapties, kas vyko JAV valdžioje II Pasaulinio karo metu, pokario laikotarpyje ir Sovietų Sąjungos klestėjimo metais.

Paruošus knygą, buvo labai sunku ją išleisti, nes didieji leidėjai, su kuriais Eric Breindel turėjo sutartį, atšaukė kontraktą, neva dėl jo mirties, bet iš tikrųjų jiems buvo nepriimtina, kad kai kurie tariaimi demokratijos „apaštalai“ iš esmės buvo išdavikai. Daug sovietų agentų dirbo garsių žurnalistų ir komentatorių įstaigose, ir vienas populiariausių net buvo Maskvos papirkimas. Padėti išgelbėti leidyklą Regnery Publishing, Inc., kuri paprastai nebijo kairiųjų liberalų keršto, dar ir dabar bandanti stabdyti knygos platinimą bei paneigti svarbą.

Griūnant Sovietų Sąjungai, po suirutės ir susirėmimo Maskvoje su užkietėjusiais komunistais, prezidentas Jelcin įsakė atidaryti slapstus Maskvos Kremliaus archyvus Vakarų istorikams, kurie daug ką peržiūrėjo ir prisidarė kopijų. Dabar priejimas prie kai kurių dokumentų yra vėl varžomas.

Kas ta Venona? Tai vardas labai slapto didelio projekto, pradėto JAV valdžios, tikintis pralaužti sovietų slapstus šifrus ir suprasti jų tikslus bei nurodymus savo agentams, vietiniams (JAV) komunistams ir tarnams. Programa buvo pradėta 1943 m. vasario mėnesį JAV kariuomenės žvalgybos skyriuje (U. S. Army's Signal Intelligence Ser-

vice). Iš to per metų eilę išsivystė dabartinė valstybės apsaugos agentūra (NSA — National Security Agency). Venona patvirtino daugelį įtarimų ir parodė, kaip sovietai veikė JAV. Ji atidengė tikrąjį Amerikos komunistų partijos veiklą ir veiklą. Komunistų įtaka daug kur, bet daugiausia akademikų tarpe, buvo stipri, kad net ir žinomą partijos narį pavadinti komunistu buvo labai nepadoru, o kitaip galvojančius tuojau apšaukdavo demagogais, tokiais, už kuriuos blogesnių ir negalėjo būti.

Sovietų ir Amerikos komunistų veikla bei organizuotas špiunazas, taip pat ir materialinė pagalba, labai pagreitino sovietų atominės bombos išsivystymą daug metų anksčiau, kaip būtų galėję įvykti savo jėgom. Sovietams turint atominį ginklą, buvo daug lengviau demonstruoti savo jėgą, į savo sferą įtraukti didelę dalį Vidurio Europos, pradėti „šaltąjį karą“, Korėjos konfliktą bei Vietnamo tragediją, kas JAV kainavo daug gyvybių ir milijardus dolerių išlaidų. Venonos projektas nebuvo lengvas. Reikėjo daug laiko ir pastangų. Sovietų šifrai ir kriptogramos buvo labai sudėtingos.

Apie Venonos projektą JAV-se mažai kas žinojo, bet agentai Maskvą tuoj painformavo ir, kai pagaliau pavyko suprasti pirmus slapstus pranešimus, tas tuojau buvo pranešta Maskvai net iš dviejų skirtingų šaltinių. Sovietai tuoj pakeitė metodus ir detales. Po to tik apie pusę slapstų pranešimų pavykdavo išsiaiškinti, bet ir tas davė neblogą vaizdą apie sovietų veiklą. Krūvos neatidengtų pranešimų dar ir dabar yra nepaliesios.

Venona, be abejonų, išsprendė daug politinių ginčų ir atremė liberalų tvirtinimus, kurie tęsėsi net pusę šimtmečio. Išsiaiškinti pranešimai parodo, kad Alger Hiss ir Julius Rosenberg tikrai buvo šnipai, o taip pat aiškiai įrodo, kad buvę sovietų agentai Whitaker Chambers ir Elizabeth Bentley, kurie sąžinės vedami, paprašė JAV globos, visur pateikė teisingus faktus ir informaciją. Už tai jie buvo kairiųjų apšaukti melagiais ir niekšais, be atvangos puolami žiniasklaidoje. Venona taip pat įrodo, kad didelė dalis NKVD agentų Antro pasaulinio karo metu buvo JAV komunistų partijos nariai, kaip ir jų vadovai Earl Browder bei Eugene Dennis.

Romerstein ir Breindel suriša Venonos dokumentus su kitais šaltiniais ir duoda tikslų bei drąsius kaltinimus, iš kurių didžiausiais tenka prezidento Roosevelt vyriausiam patarėjui Harry L. Hopkins, kuris kai kurių istorikų buvo vadinamas didvyriu, narsiai kovojęs su savo liga ir dėjęs pastangas laimėti karą. Hopkin ir kitų agentų veikla Roosevelt vyriausybėje per ilgą laiką net neprileido kalbų svarstyti apie gana anksti nacijų siūlytą pasidavimą.

Knygos skyrius „Harry Hopkins — Soviet Spy“ (psl. 210-230) parodo Hopkins, nuolat reikalaujant duoti Kremliui išvalyto urano, kas ir buvo padaryta. Knygoje yra pažymėtos net penkios siuntos, sudarancios daug tonų. Jos buvo įmaišomos į labai didelę „Land Lease“ programą sovie-

„Raganosis uosis“ žemaičių Kalvarijoje. Jono Tamulaičio nuotrauka

tams, kuri pristatė apie 8 milijardus dolerių to laiko vertės gėrybių ir taip pat perdavė sovietams apie 600 įvairių laivų, kurių po karo jie nenorėjo grąžinti. O kai pagaliau grąžino, buvo taip sunaikinti, kad buvo bevertiai. Harry Hopkins buvo vyriausias tos Land Lease administratorius ir per ilgą laiką vyriausias FDR patarėjas bei draugas. Jis dažnai buvo asmeninis FDR atstovas svarbiausiose tarptautinėse konferencijose Londone, Maskvoje ir kt. Buvo tiek artimas Rooseveltams, kad gyveno Baltuosiuose rūmuose. Po FDR mirties Hopkins atvyko į Maskvą suorganizuoti prezidentui Harry S. Truman Potsdamo konferenciją.

Hopkins veikla buvo tikrai nepaprasta. 1945 metais Victor Kravčenko, aukštas sovietų valdininkas, Washington, DC, paprašė politinės globos ir apsaugos, bet Hopkins ginčijosi su prezidentu Roosevelt ir įtikinėjo grąžinti pabėgėlį į Maskvą. Hopkins rolė buvo tikrai stebėtina. Pavyzdžiui, Janet Ross, didžiausio komunistų laikraščio „Daily Worker“ korespondentė buvo NKVD agentė. Ji pranešė, kad JAV ambasadorius Maskvoje (1943 m.) William Standley mažai grupei Amerikos žurnalistų kritikavo sovietų metodus bei elgesį. Dviem dienom pralinkus, Hopkins Vašingtone reikalavo skubaus ambasadoriaus atšaukimo, nes jis prarado Stalino pasitikėjimą.

Cia tik keletas pavyzdžių, kurių buvo labai daug. Knygos autoriai klausia, gal Hopkins buvo nesąmoningas agentas, kuris nesuprato, kad jo gili kairioji ideologija traukė jį į savo krašto išdavimą? Buvo žinoma, kad sovietai turėjo agentą Nr. 19 aukštoje Vašingtono institucijoje, bet jo nepavykdavo išsiaiškinti. Tik po kelių kriptogramų išsiaiškino, palyginus jas su anglų dokumentais ir Hopkins slapstą susitikimą su Winston Churchill, pasidarė aišku, kad tas Nr. 19 agentas buvo Harry Hopkins.

Plačiam knygos skyriuje „Atominis špiunazas“ autoriai galvoja, kad J. Stalinas buvo gerai informuotas apie JAV atominės bombos projektą žymiai anksčiau, negu tas buvo pranešta prezidentui Harry Truman. Venona ir kiti šaltiniai dabar parodo, kad sovietų agentai reguliariai reportuodavo apie tai taip

slaptą projektą jau nuo 1941 m., o prezidentas Truman buvo painformuotas tik 1945 balandžio mėnesį. Tų pat metų mėnesį Truman susitiko su Stalin Potsdam konferencijoje ir, kai Truman jam paminėjo atominę bombą, atrodė, kad Stalinas tą jau gerai žinojo. JAV valstybėje bomba buvo sėkmingai išbandyta 1945 m. liepos 16 d.

Romerstein ir Breindel net 90 knygos puslapių paskiria sovietų atominei žvalgybai. Pirmas skyrius, puslapiai 191-231, parodo, kad Hopkins dalyvavo visur ir nuo pat pradžios. Kitame skyriuje, puslapiai 231-254, pavadintame „Rosenbergtų byla“ (The Rosenberg Case), parodoma daug įdomių detalių, kurios padrąsino J. Stafliną užpulti Pietų Korėją, kas ir buvo pradėta 1950 m. birželio 25 d. Idomus „Atominio špiunazo“ skyrius (psl. 255-281), pavadintas („California Phase“), kuriame suminėta daug asmenų ir situacijų, net garsusis fizikas Albert Einstein, jo pranešimai Maskvai, ir 1950 m. pabėgimas į Maskvą žymaus projekto mokslininko Bruno Pontecorvo. Atrodo, sovietai greitai gavo viską, ko reikėjo. Už atominį paslaptį išdavimą autoriai daugiausia smerkia J. Robert Oppenheimer, kuris buvo vienas vyriausių mokslininkų ir projekto direktorius, daugelio laikomas atominės bombos tėvu. Jis čia buvo žinomas kaip komunistas, bet duomenys iš Maskvos rodo, kad viskas buvo daroma su jo žinia; jo brolis Frank Oppenheimer su žmona Jackie buvo žinomi komunistai ir dirbo projekto radiacijos skyriuose.

Gal daugiausia stebinanti buvo gili infliacija to laiko JAV žvalgybos įstaigos „Office of Strategic Services“, kuri dabar vadinama CIA. Tuo laiku jai vadovavo William Donovan. Maurice Halperin, Pietų Amerikos skyriaus viršininkas, buvo NKVD agentas, taip pat ir Duncan Lee, kuris buvo Donovan patarėjas ir slapstų misijų informaciją greit perduodavo NKVD. Tų žinių perdavimas buvo labai žalingas, nes išdavė žmones, kurie dirbo JAV žvalgybai visur, ypač Europoje ir vėliau už geležinės uždangos. Visi JAV agentai būdavo greit surandami ir žiauriai likviduojami. Tas „šaltojo karo“ pradžioje labai padėjo sovietams.

Harry Dexter White — įtakingas agentas (Agent of Influence), Harvard ekonomistas, buvo laikomas pasaulinio masto žinovu, įtakingiausias JAV pokarinės ekonomijos planuotojas ir vienas Pasaulinio banko bei Tarptautinio izdo (Monetary Fund) organizatorių. Valdžios kolegos tada nežinojo, kad jis buvo tas „įtakingas agentas“. Jis ne tik šnipinėjo sovietams, bet ir krepė JAV ir pasaulinės ekonomikos programas pagal Kremliaus pageidavimus. Jis buvo laikomas svarbiausiu iš visų įtakingesnių, net už britų trijulę: Kim Pilby, Guy Burgess ir Donald McLean. Tarp kitko knygoje suminėta, kad jis gimė 1892 m. Bostone, ir jo tėvai buvo žydai, emigrantai iš Lietuvos. Šiam taip svarbiam agentui knyga skiria net 25 puslapius (29-54), kuriuose suminėta daug agentų ir ypatingų situacijų.

Venona parodo, kad visa šnipinėjimo eiga buvo vedama per vadinamąsias „rezidentūras“. Tos, kurios buvo sovietų ambasados ar konsulatuose, buvo vadinamos „legiom“, o kitos galėjo būti bet kur, tačiau būdavo dirguojamos iš legalių centrų. Venona taip pat atidengia sėkmingą komunistų infiltraciją tarp Amerikos žurnalistų ir žiniasklaidos. Žurnalistai visur ir visada yra svarbūs, nes dažnai turi informacijos iš valdžios įstaigų ir savo raštus gali pateikti kaip nori.

Knygos puslapiuose 429-445 autoriai sumini daug žinomų korespondentų, kurie glaudžiai dirbo su NKVD, net ir Walter Lipman įstaigoje sekretorė Mary Price buvo sovietų agentė ir Maskvai perduodavo žinias iš jo slapstų asmeninių užrašų.

Venona yra nuostabi knyga ir gal pirmą kartą istorijoje parodo, kaip į stiprios valstybės valdžios aparatą buvo infiltruotos kitos didelės, ideologiniai skirtingos, sistemos agentai, kurių tikslas buvo sunaikinti Amerikos demokratiją. Šiom mintim autoriai baigia šį didelį ir svarbų darbą.

Kyla klausimas, kodėl su tokia sėkminga komunistų kolaborantų veikla bei propaganda neišaugo stipri JAV Komunistų partija? Tas aiškiai parodo, kad su priespauda ir propaganda nepalauži stiprios demokratijos.

VYRIAUSYBĖ NETURĖS TEISĖS KONTROLIUOTI SEIMO IŠLAIDŲ

Vyriausybė, rengdama valstybės biudžetą, privalės jame nustatyti tokias išlaidas Seimui, kokių jis pats norės. Tai nurodoma Seimo Statuto ir Biudžeto sandaros įstatymo pataisose, kurias ketvirtadienį balsų dauguma priėmė Seimas. Sprendimas priimtas, nepaisant vyriausybės atstovų prieštaravimų.

Prieš pataisas balsavę Tėvynės sąjungos-konservatorių frakcijos nariai šį balsavimą įvertino kaip nepasitikėjimo vyriausybei demonstravimą.

Projektą aktyviai rėmė socialliberalai teigę, jog šiomis pataisomis bus panaikinta galimybė vyriausybei finansškai „spausti“ Seimą. „Būdami finansškai nepriklausomi, busime ir laisvesni“, teigė socialliberalas Seimo pirmininkas pavaduotojas Artūras Skardžius, pažymėjęs, jog nuo šiol „Seimui nebereikės kelia klupsčiai prieš Finansų ministeriją“.

Finansų ministras Jonas Lionginas paliko Seimo posėdžių salę nesibaigus diskusijoms. Praėjusią savaitę, svarstant minėtąsias pataisas

DRAUGAS, 2001 m. birželio 27 d., trečiadienis

5

A.† A. ONUTEI KAŽEMĖKAITIENEI

mirus, skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame vyrą VIKTORĄ, dukrelę RIMĄ ir FRED ROESELER, velionės brolių JONĄ BACEVIČIŲ su šeima ir kitus gimines čia ir Lietuvoje.

Buvę — choro vedėjas ir choristai

A.† A. ELENA VASYLIŪNIENĖ PRISIMENANT

Elena Vasyliūnienė

Po ilgos ligos, sekmadienį, gegužės 20 d. amžinybėn buvo pašaukta pedagogė, veikli Bostono ir aplinkinių visuomenininkė ir kultūrininkė Elena Vasyliūnienė. Velionė gimė 1913 m. vasario 7 d. Jonušaikių šeimoje, Odesoje, Rusijoje. Nuo pat vaikystės Elena buvo palinkusi prie mokslo ir knygų. 1942 m. Vytauto Didžiojo universitete, Kaune, įsigijo pedagogės diplomą. Buvo vaikų darželių vedėjų ir Montessori kursų lektore.

1944 m. su vyru, smuikiniu Izidorium ir dviem mažamečiais vaikais pasitraukė į Vokietiją. Ten penkerius metus mokytojavo Dillingene lietuvių gimnazijoje. 1950-1954 m. Vasyliūnų šeima gyveno Kolumbijoje. Pasitaikius proga, emigravo į JAV, į Šv. Pranciškaus lietuvių parapiją Lawrence, Massachusetts. Toliau gyvendami Vasyliūnai dirbo įvairius darbus, stengdamiesi savo vaikus — Vytenį ir Raselę išleisti į geriausius mokyklas. Keliems metams praslinkus, persikėlė į Bostono priemiestį Somerville. Ten smarkiai prisidėjo prie lietuvių kultūrinio gyve-

nimo. Nuolat rašė straipsnius ir įvairiomis temomis skaitė paskaitas. Jai net teko parašyti Cambridge Nekalto Prasiidėjimo lietuvių parapijos aukstinio jubiliejaus istoriją. Domėdamasi mokslu, studijavo Harvardo universitete, kuris jai suteikė meno istorijos bakalauro laipsnį. To neužteko. Prieš 30 metų E. Vasyliūnienė rado savyje slaptą talentą. Užsiėmė alieje tapyba. Netrukus kitataučių tarpe pradėjo kelti lietuvių vardą ir jų Sovietų Sąjungos pavergtos tautos laisvės reikalą. Paruošė Cambridge viešojoje bibliotekoje eilę metinių programų. Nors jos paveikslai sudarė tų programų pagrindą, ji visuo-

met kviesdavo paskaitininkus ir muzikus (kurių tarpe ir man teko garbė dalyvauti) praturtinti jos parodas. E. Vasyliūnienė nemėgo tuštybės. Kalboje keldavo rimtas temas diskusijoms. Jei pašnekovai nesutikdavo su jos nuomone, visada baigdavo mandagiai ir su giedria šypsena. Nuolat rėmė savo vyro Izidoriaus muzikinį gyvenimą. Nors gyveno kukliai, išnuomotame bute, visuomet po koncerto pavaišindavo švėčius. Kiekvienas jų buvo kambarys rodė lankytojams, kokie žmonės ten gyveno — visur knygos, žurnalai, laikraščiai, paveikslai, įvairūs medžio drožiniai, plokštelės, smuikai, pamaldumo ženklai liudijo Vasyliūnų šeimos užsidegimą lietuvių ir tikėjimu. Man asmeniškai teko proga semtis daug įkvėpimo iš Vasyliūnų šeimos narių. Dažnai repetuodavau pas juos, ruošdamas kamerinius koncertus (dviejų smuikų su akompanavimu) su tėvu ir sūnum. Po repetacijų vykę užkandžiai su rimtais pokalbiais, liekasi tarp mano brangiausių atsiminimų.

E. Vasyliūnienės laidotuvių šv. Mišios buvo šeštadienį, birželio 23 d., 9 val. r. Šv. Petro lietuvių bažnyčioje, pietiniame Bostone. Tuojau po pamaldų urna su jos pelenais 10:30 val. r. buvo palaidota Auburn kapinėse, kur jau ilsiši jos vyras a. Izidorius Vasyliūnas.

Kun. Vincas Valkavičius

* Lietuvą per penkis šiu metų mėnesius aplankė 1.389 mln. turistų — 3,000 daugiau nei pernai tuo pačiu metu. Anot Turizmo departamento, labiausiai padaugėjo turistų iš Latvijos ir Lenkijos.

(LR, LA, ELTA)

* Naujasis Lietuvos ambasadorius Danijoje Deividas Matulionis birželio 13 d. įteikė skiriamuosius raštus Danijos karalienei Margrethai II. Po to įvykusiame ambasadoriaus susitikime su karaliene bei princu Henriku buvo kalbėta apie gerus abiejų valstybių santykius, nuosekliai Danijos politinę paramą Lietuvos siekiam integravotis į euroatlantines struktūras. Karalienė Margrethe II pabrėžė, kad Lietuvos ir Danijos pilietiai gyvena tame pačiame Baltijos jūros regione, todėl turi vienas kitam padėti ir geriau vienas kitą pažinti. (BNS)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Prima pakopa baigta – Montessori dailės „Žiburėlio“ abiturientai Monika Silionaitė ir Paulius Silionas baigė mokslo metus ir laukia kitų mokslo metų Lemonto Maironio lituanistinėje mokykloje.

Čikagoje ir Lietuvoje veikia pomokykliniai centrai, kur vaikai užsiima pamokų paruošimu, sportu ir užsiėmimais. Čikagoje vieno mirusio sporto žurnalisto šeima prašė paremti tokį centrą jo atminimui. O keliais Lietuvos pomokykliniais centrais rūpinasi „Vaiko vartų“ mokyklų būrelis. Centrus lanko gatvės ir asocialių šeimų vaikai. „Vaiko vartų“ mokyklų būrelis rengia mokyklinius konkursus, išlepusius vaikus, rašo apie tris skautų kartas, ir, žinoma, apie linksmąsias, įdomiasias išvykas gamtoje. „Skautų aidas“ išleis na kartą per du mėnesius, žurnalo redaktorė – v. s. Alė Namikienė, administratorė – v. s. Albina Ramanauskaitė, 4613 W. 106th Place, Oak Lawn, IL 60453-5246.

Dr. Vainutis K. Vaitkevičius iš Pleasant Ridge, MI, grąžindamas „Draugo“ rudens pokylio laimėjimų bilietus, mūsų dienraštį dar parėmė 100 dolerių. Nuosirdžiausiai dėkojame už dosnią auką.

Pasaulio lietuvių centro gegužinė 12 liepos 8 d., sekmadienį, 12 val. centro sode. Bus skanaus maisto, linksmos muzikos, vyks šokiai, žaidimai, laimėjimų traukimas. Į gegužinę kviečia PLC renginių komitetas.

ANGELŲ PASAULIS

Aligimantas Kezys fotografijų paroda

2011 m. birželio 14 d. – lapas 29 d. Čikagos galerijoje, Čikaga, JAV

Aligimantas Kezys kaip knygų autorius, sydytojas, fotografas arba leidėjas nuo 1965-ųjų iki 2001 metų yra išleisęs jau 60 leidinių. Šešiasdešimtosios, paskutiniosios knygos „Angelių pasaulis“ pristatymas vyks šį penktadienį, birželio 29 d., 7:30 val. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Čia taip pat vyks A. Kezys fotografijų paroda „Angelių pasaulis“ atidarymas. Kompiuterinė technika atlikus angelų paveikslus lydes paties autoriaus apmąstymai apie dangų, pragarą, amžiną ansambliu giedos Brighton Parko bažnyčioje per šv. Mišias, po to bus surengtas koncertas mokyklos salėje. Visi bilietai parduodami prieš koncertą.

Allan Konce, iš San Francisco, CA, atsiųsdamas laimėjimų šakneles, pridėjo ir 50 dol. auką „Draugui“. Dėkojame už dosnumą ir linkime sėkmės!

Atslysta paminėti

„Skautų aidas“ (2001 m. gegužės-birželio mėn.) paminėtinis Motinos diena, birželio įvykių, rašo apie tris skautų kartas, ir, žinoma, apie linksmąsias, įdomiasias išvykas gamtoje. „Skautų aidas“ išleis na kartą per du mėnesius, žurnalo redaktorė – v. s. Alė Namikienė, administratorė – v. s. Albina Ramanauskaitė, 4613 W. 106th Place, Oak Lawn, IL 60453-5246.

„Draugo“ knygynėlyje

Clevelande gyvenančio poeto Balio Augino lyrikos knygoje „Namų pašvaistė“, 2000 metais išspausdintoje Kauno „Varpo“ spaustuviėje, – 150 eilėraščių, kuriuose atsispindi tėvynės, praeties, tremties, vienvietės, meilės, gamtos, amžinybės temos. Viena pagrindinių mintų, ties kuria nuolat sustoja poetas – paliktų namų nostalgija ir graužiantis dėl tragiško tėvynės likimo. Savo kartą autorius vadiną „užpūstyta karta“, lygindamas ją su Liudviko Rėzos giminė, užpūstyta kopų smėlio; tačiau, našlaujanti namų širdis eilėraščių tampa žėruojančiu nuodėginiu, o už groty sukaustytų angelų širdys beveik suždiuna i medžius, tačiau su dieviška kantrybe laukia laipės trimčių. Net ir tamsiam dangoraižiui miške kūrėjas pavasariais girdi tėviškes gandrų kalenimą. Kita grupė eilėraščių yra pašvęsta Lietuvos senovės, istorijos, pagonybės prisiminimams, čia saulė uždega žuolės šaką, Perkūnas priima maldos ir aukas, protėvis užkuria aukurą, kurį sudeda svajones, mėnulio pilnatis atsispindi senolių pergalių skyde. Motinai skirtuose eilėraščiuose – vaikystės, jaunystės išgyvenimai. Dar kiti B. Augino eilėraščiai – apie Palangos Juzės smuiką, apie vasaros naktį Ramunėliškiuose, kur vėjas atsigula poilsio i kvapnius čobrelų pataulus, apie svajonę, blyškių sniegulių sklindančių dangų, apie Kaledų naktį, kai medžiai kalbasi su vėjais, apie Vėlinę. Vienur autorius prabyla kaip dangus su degančių mintių sparnais, kitur – kaip senas, raukšlėtas žvejas; poeto išgyvenimai dvelkia švelniu, skaidriu lyryzmu, o eilėraščių rimuose žaidžia palyginimai ir metaforos. Knygoje galima atrasti baladę, raudą, sonetą, yra net ir dvi haikus, japoniškos poezijos treilčiai. „Namų pašvaistės“ kaina – 15 dol., su persiuntimu – 18.95 dol. E. A.

Dar turime tokių knygų:
G. Ostermejeris „Rinktiniai raštai“ – 15 dol.;
A. Volanas „Rinktiniai raštai“ – 15 dol.;
J. Kruopas „Rinktiniai raštai“ – 15 dol.;
A. Lindgren „Ronja – plėšiko dukterė“ – 10 dol.;
W. M. Thackeray „Rotė ir ziedas“ – 10 dol.;
R. Detlezenas „Rytų Prūsijos kaimo namai ir medinės bažnyčios“ – 10 dol.;
E. De Strozi „Salve Regina“ – 8 dol.;
Lietuvių I. pasaka „Saulės vaduotojas“ – 5 dol.;
„Šeimos šventės“ – 20 dol.;
„Senasis Konstantino Sirvydo žodynas“ – 15 dol.;
P. Mašiotas „Senelio pasakos“ – 10 dol.;
M. Gimbutienė „Senoji Europa – 30 dol.;
Knygos persiuntimo kaina – 3.95 dol. Jei užsisakote dvi knygas ar daugiau, prie kiekvienos knygos siunčiamo išlaikydą pridėkite po 1 dolerį.

ALTO Čikagos skyriaus surengto tragiškųjų birželio įvykių minėjimo dalyviai.

Zigmo Degučio nuotr.

ALTO ČIKAGOS SKYRIUS MINĖJO BIRŽELIO ĮVYKIUS

Prieš 60 metų sovietinis valdovas Stalinas ir jo pasekėjai ėmėsi plataus masto genocido prieš lietuvių tautą.

1941 m. birželio 14 d. šimtai spygliuota viela apraizgytų gyvulių ir prekių vagonų iš visų Lietuvos geležinkelio stotijų ir stotelių pajudėjo link atšiauriausių sovietinės imperijos kampelių, veždami tautos elitą – inteligentus, dvasininkus, kariškius, šaulius, tautinių organizacijų ir partijų veikėjus. Per prievartą palikę Lietuvą ir gimtuosius namus jie buvo tremiami į Gulago lagerius, kur jų laukė vergiškas darbas, gyvuliškas sovietinių prievartų elgesys, bėdas, ligos, išsekimas, mirtis.

Šiais datais paminėti Amerikos Lietuvių Tarybos Čikagos skyriaus birželio 10 d. organizavo renginį, kuris prasidėjo iškilminga Vytauto Didžiojo rinktinės, gen. T. Daukanto ir Klaipėdos kuopų šaulių iškilminga rikiuote, kuriai vadovavo Vytauto Didžiojo rinktinės Čikagoje Vėliavų tarnybos vadovas J. Gurevičius, ir JAV bei Lietuvos vėliavų pakėlimu šv. M. Marijos Gimimo parapijos aikštėje.

Sv. Mišias aukėjo kunigas V. Mikolaitis, savo pamokale jis kalbėjo, kad lietuvių tauta turėjo pergyventi sovietinį genocidą, kurio metu žiauriai nukentėjo dešimtys tūkstančių lietuvių.

Po šv. Mišių įvyko minėjimas parapijos salėje. Minėjimą atidarė ALTO Čikagos skyriaus pirmininkė E. Oželienė, kuri padėkojo visiems už atvykimą ir siekį paminėti tragiškų lietuvių 60-ies metų šėnimo įvykių.

Pagrindinį pranešimą skaitė adv. P. Žumbakis. Savo pranešime jis akcentavo, kad birželio mėnesį Lietuva turi prisiminti keturias datas. Pirmoji – tai 1940 m. birželio 15 d., kuomet Sovietų Sąjunga be jokio pasipriešinimo okupavo Lietuvą. Lietuvos kariai buvo pasiruodę kovai, tačiau nesutarimai valdžioje neleido jiems to atlikti – Lietuvos prezidentas išvyko iš Lietuvos, krašto apsaugos ministras nuvažiavo pasitikti sovietinių tankų. Antroji data – tai 1941 m. birželio 14 d. prieš lietuvių

tautą pradėtas plataus masto genocido vykdymo planas. Maskva metus ruošė šį planą, kad ištikimiausi, darbščiausi ir patriotiškiausi Lietuvos žmonės – inteligentai, okinkai, darbininkai, dvasininkai, kariškiai, šauliai, tautinių organizacijų ir partijų vadovai būtų išvežti į paruoštus Gulag lagerius. Birželio 14 d. naktį Lietuvoje prasidėjo masinis sovietinių pareigūnų siautėjimas. Rytą šimtai gyvulių vagonų, apraizgytų spygliuota viela ir nepritaikytų žmonių vežimui, iš visų Lietuvos geležinkelio stotijų ir stotelių pajudėjo Rytų link. Per tas dienas per 30,000 lietuvių buvo prievarta ištremti į laukinius lagerius, kur jų laukė vergo dalia.

Trečioji birželio data – tai 1941 m. birželio 22-28 d. sukilimas. Nepasitraukę i užsienį ir neišvežti lietuvių patriotai sukilo prieš sovietų jungą, tačiau jiems pritrūko laiko, kad pasaulis pripažintų Lietuvos Nepriklausomybę atstatymą. 1918 m. ir 1990 m. pasaulio didžiosios valstybės ilgai mąstė dėl Lietuvos Nepriklausomybės pripažinimo, o 1941 m. birželį, nors ir buvo suformuota Lietuvos Laikinoji vyriausybė, karas neleido įvyvendinti jos siekių. I daugelį vietovių vokiečiai įžengė nepajutę jokio rusų pasipriešinimo, nes lietuviai jau buvo įsteigę savo valdžios struktūras, kurios netrukus nacių buvo panaikintos.

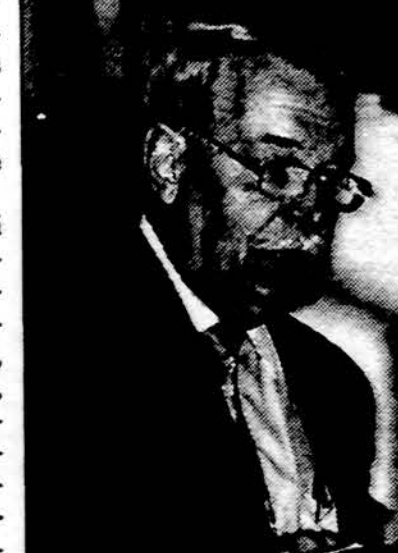
Taigi ir ketvirtoji data – nacių okupacija, kurios metu nukentėjo nemažai Lietuvos patriotų ir Lietuvoje gyvenančių žydų, kuriems teko pastoviai kalcij koncentracijos stovyklų, kalėjimų, getų žiaurumus.

Advokatas P. Žumbakis, kuris neseniai grįžo iš viešnagės Lietuvoje, savo pasisakyme pastebėjo, kad Lietuvoje dirbtinai daroma priešprieša patriotiškam-katalikiškam Lietuvos jaunimo auklėjimui ir Lietuvos kariuomenei, kuri norima sumenkinti. Kariuomenės vadas brigados generolas J. Kronkaitis per 3 metus įdėjo daug iniciatyvų ir jėgų, kad Lietuvos kariuomenė būtų nuolat moderninama ir to-

Minėjimą pradėjo ALTO Čikagos skyriaus pirmininkė Evelina Oželienė.

Z. Degučio nuotr.

Pranešimą skaitė advokatas Povilas Žumbakis.

Z. Degučio nuotr.

bulinama. Tai pripažįsta ir daugelis NATO valstybių. Kam naudinga visa tai minkinti ir smerkti? Kam reikalinga, kad Lietuvos jaunimas neturėtų patriotinio-katalikiško auklėjimo ir Lietuva liktų be ateities? Neveltui ant išeivijos lietuvių išlieto ir Lietuvos dovanoto Laisvės varpo buvo iškalti žodžiai: „Tas laisvės nevertas, kas negina jos“.

Meninė renginio dalį pradėjo šių eilučių autorius savo kūrybos eilėraščiu „Tremties vagonai“. Meninę dalį toliau tęsė muzikas A. Barniškis – padainavo tremtinių dainas, perskaitė laiškus iš tremties. Meninė dalis baigėsi bendromis „Žemėj Lietuvos“ ir „Lietuva brangi“ giesmėmis.

Po minėjimo ALTO organizatoriai pakvietė susirinkusius pasivaikinti prie gausiai užkandžiais ir skanėstais nuklotų stalų, maloniai pabendrauti ir aptarti įvykusį renginį.

Stasys Ignatavičius

Iš arti ir toli

CLEVELAND, OH

KVIEČIAMI Į SUKARTUVINĘ GEGUŽINĘ

„Gija“ – naujosios kartos lietuvių imigrantų organizacija – samboris jau gan stipriai besijungiantis i lietuviškosios išeivijos bendruomeninę veiklą, talkina Dievo Motinos parapijos sekmadienio koncertus, pranešimus, dainų narių jau tapusių „Taupos kredito kooperatyvo nariais, ruošia gegužines su įdomiomis programomis. Siemetinę, jau penktąją gegužinę bus tikra vasaros šventė.

Šeštadienį, liepos 14 d., 4

val. p.p. visi kviečiami prie Erie ežero, i „Beachland Park“ piknikų vietą. Įėjimas – Canterbury gatvės gale.

Siemet svečius linksmins klaidėdies akordeonistas Bronius Mūras, vaikų programą, aktorės Onutės Pučkoriūtės-Zalensienės lelių teatro programėlę, penkerių metų veiklos foto paroda, laimėjimai, žaidimai vaikams ir suaugusiems.

Gegužinėje laukiami svečiai: JAV LB Kultūros pirm. Marija Remienė, „Amerikos lietuvių“ – „Tremtiesios bangos“ laikraščio redaktorius Bronius Abrutis ir Arvydas Reneckis – Amerikos lietuvių televizijos atstovas, kuris fil-

muos gegužinė.

Įėjimas: 15 dol. suaugusiems, vaikams – 3 dol. Gegužinės rengėjai svečius pavaišins šašlykais, salotomis, alučiu ir kitais gaivinančiais gėrimais.

Norintieji gauti platesnės informacijos, prašomi skambinti 216-481-0011 V.R.

JAV-LB Švietimo tarybos tinklalapis internete – www.svietimotaryba.org Čia spausdinamas Švietimo tarybos narių sąrašas, adresai bei informacija apie tarybos veiklą ir darbotvarkę. JAV LB Švietimo taryba talkina JAV lituanistinėms mokykloms, derina i remia jų veiklą.

Omahos vaikų choro „Bel Canto“ kvietimu i Ameriką atvykę Šiaulių vaikų studijos „Ro-ko-ko“ dainininkai Čikagoje ir apylinkėse surengs tris koncertus – Libertyville Civic Center, Libertyville, IL, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, ir Brighton Parko šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje.